

tema 11.7

Els pronoms febles

la vida sense PF i elisions

L'altre dia, passejava pel camp i vaig trobar un cuc. I en tocar eixe cuc, eixe cuc va enrotllar eixe cuc.

Mentres anava per allí, vaig vore un camió molt ben pintat. I quan em vaig parar a mirar eixe camió, eixe camió va desaparéixer.

L'altre dia, passejava pel camp i vaig trobar un cuc. I en tocar-lo, es va enrotllar.

Mentres anava per allí, vaig vore un camió molt ben pintat. I quan em vaig parar a mirar-lo, va desaparéixer.

la vida amb PF i elisions

L'altre dia, passejava pel camp i vaig trobar un cuc. I en tocar eixe cuc, eixe cuc va enrotllar eixe cuc.

Mentres anava per allí, vaig vore un camió molt ben pintat. I quan em vaig parar a mirar eixe camió, eixe camió va desaparéixer.

L'altre dia, passejava pel camp i vaig trobar un cuc. I en tocar-lo, es va enrotllar.

Mentres anava per allí, vaig vore un camió molt ben pintat. I quan em vaig parar a mirar-lo, va desaparéixer.

índex

1. Les utilitats dels pronoms febles

2. L'inventari dels pronoms febles

3. Les formes i les posicions dels pronoms febles

4. La utilitat principal: els pronoms febles per als OD

5. Els pronoms febles per a fora de l'OD

6. Les combinacions de pronoms febles

¿Per a què serveixen els pronoms febles?

Per a acurtar les oracions reemplaçant paraules que vehicularien **informació ja coneguda**.

[Entra u amb un got d'orxata] ¿Me'n dones? (¿Em dones orxata?) **dixi**
Si trobes cireres, porta-me'n. (... porta'm cireres) **anàfora**

En ocasions, això serveix per a **guanyar en precisió** sense carregar l'oració. (Intenteu traduir l'oració següent al castellà.)

Si trobes cireres, porta-me'n un cabàs. (= porta'm un cabàs de cireres)

En l'època en què jo feia fotoperiodisme era més senzill.
No hi havia tanta gent que hi treballava. (≠ gent que treballava)

Per a clarificar la funció del constituent que apareix primer en l'oració.

El ratolí l'ha capturat el meu gat. (El ratolí apareix davant però no és el subjecte.)

¿Per a què serveixen els pronoms febles?

Per a acurtar les oracions reemplaçant paraules que vehicularien **informació ja coneguda**.

[Entra u amb un got d'orxata] ¿Me'n dones? (¿Em dones orxata?) **dixi**
Si trobes cireres, porta-me'n. (... porta'm cireres) **anàfora**

En ocasions, això serveix per a **guanyar en precisió** sense carregar l'oració. (Intenteu traduir l'oració següent al castellà.)

Si trobes cireres, porta-me'n un cabàs. (= porta'm un cabàs de cireres)

En l'època en què jo feia fotoperiodisme era més senzill.
No hi havia tanta gent que hi treballava. (≠ gent que treballava)

Per a clarificar la funció del constituent que apareix primer en l'oració.

El ratolí l'ha capturat el meu gat. (El ratolí apareix davant però no és el subjecte.)

¿Per a què serveixen els pronoms febles?

Per a acurtar les oracions reemplaçant paraules que vehicularien **informació ja coneguda**.

[**Entra u amb un got d'orxata**] **¿Me'n dones?** (¿Em dones orxata?) **dixi**
Si trobes cireres, porta-me'n. (... porta'm cireres) **anàfora**

En ocasions, això serveix per a **guanyar en precisió** sense carregar l'oració. (Intenteu traduir l'oració següent al castellà.)

Si trobes cireres, porta-me'n un cabàs. (= porta'm un cabàs de cireres)

En l'època en què jo feia fotoperiodisme era més senzill.
No hi havia tanta gent que hi treballava. (≠ gent que treballava)

Per a clarificar la funció del constituent que apareix primer en l'oració.

El ratolí l'ha capturat el meu gat. (El ratolí apareix davant però no és el subjecte.)

índex

1. Les utilitats dels pronoms febles

2. L'inventari dels pronoms febles

3. Les formes i les posicions dels pronoms febles

4. La utilitat principal: els pronoms febles per als OD

5. Els pronoms febles per a fora de l'OD

6. Les combinacions de pronoms febles

inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

es	et	em		li		el		en	hi	ho
	vos	ens		els		la				
						els				
						les				

inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

es	et	em		li		el		en	hi	ho
	vos	ens		els		la				
						els				
						les				

l'orde de la cortesia:
ell, tu i jo

inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

es	et	em	li	el	en	hi	ho
	vos	ens	els	la			
				els			
				les			

l'orde de la cortesia:
ell, tu i jo

LI   L
OI   OD

inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

es	et	em	li	el	en	hi	ho
	vos	ens	els	la			
				els			
				les			

l'orde de la cortesia:
ell, tu i jo

L
OI   OD

¿A on ponen els ous els pardalets?

inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

es	et	em	li	el	en	hi	ho
	vos	ens	els	la			
				els			
				les			

l'orde de la cortesia:
ell, tu i jo

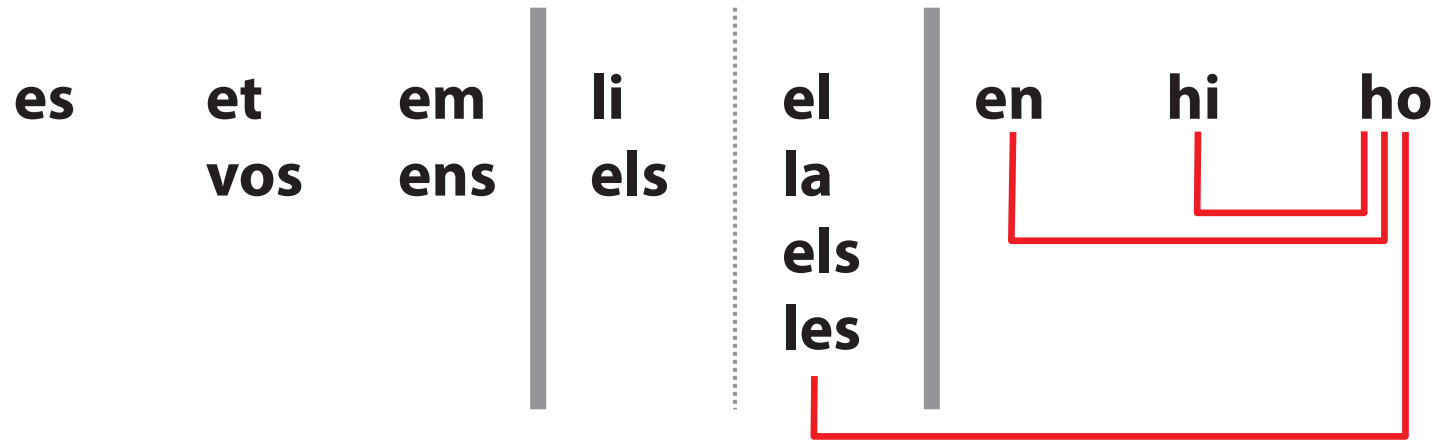
L
OI OD

¿A on ponen els ous els pardalets?

En un niu: **N I U**

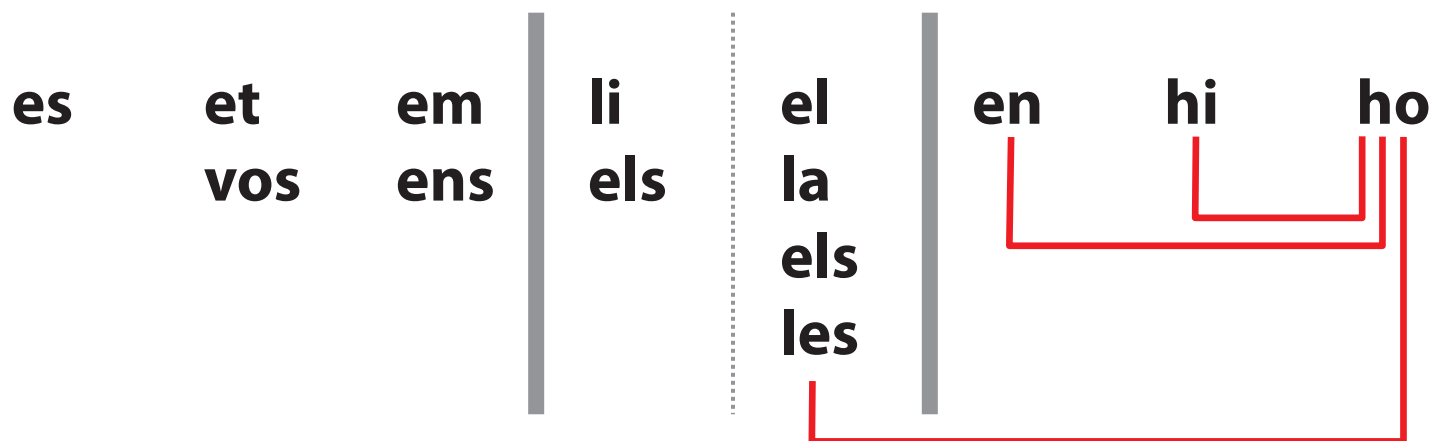
inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

Quan es combinen dos o més PF, l'orde normatiu és l'anterior.
Les línies roges assenyalen les incompatibilitats principals.

índex

1. Les utilitats dels pronoms febles

2. L'inventari dels pronoms febles

3. Les formes i les posicions dels pronoms febles

4. La utilitat principal: els pronoms febles per als OD

5. Els pronoms febles per a fora de l'OD

6. Les combinacions de pronoms febles

multiplicitat de formes

això no és bo

jo	em parla	m'adorm	creure'm	menjar-me
tu	et	t'	't	-te
ell, ella, ells, elles açò, això, allò	es	s'	's	-se
	en	n'	'n	-ne
	el	l'	'l	-lo
	la	l'	-la	-la
	els	els	'ls	-los
	les	les	-les	-les
	ho	ho	-ho	-ho
	li	li	-li	-li
	els	els	'ls	-los
	hi	hi	-hi	-hi
nosaltres	ens	ens	'ns	-nos
vosaltres	vos us	vos us	-vos -us	-vos

multiplicitat de formes

això no és bo

jo	em parla	m'adorm	creure'm	menjar-me
tu	et	t'	't	-te
ell, ella, ells, elles açò, això, allò	es	s'	's	-se
	en	n'	'n	-ne
	el	l'	'l	-lo
	la	l'	-la	-la
	els	els	'ls	-los
	les	les	-les	-les
	ho	ho	-ho	-ho
	li	li	-li	-li
	els	els	'ls	-los
	hi	hi	-hi	-hi
nosaltres	ens	ens	'ns	-nos
vosaltres	vos us	vos us	-vos -us	-vos

tema i rema

Són dos conceptes de la retòrica o anàlisi del discurs.

Tema és la part d'una oració que l'emissor considera un punt de partida o que conté informació coneguda pel receptor. Sol aparèixer en primera posició. En l'entonació, no és prominent.

Rema és la part d'una oració que l'emissor considera més rellevant comunicativament o que conté informació nova per al receptor. Sol aparèixer al final. En l'entonació, la destaquem.

En les oracions **exclamatives**, l'orde apareix invertit: rema+tema. Sobre el rema continuem posant l'èmfasi tonal, per això tenen eixa entonació característica tan diferent de la de les oracions **declaratives**.

El teu cotxe és molt bonic.

¡Que bonic que és el teu cotxe!

↑
frontera

els PF vehiculen informació temàtica

Com que els pronoms febles són constituents de la predicació i vehiculen informació temàtica, apareixen a l'inici de la predicació:

Peret **els** té ben posats.

Marieta **ens ho** ha promés.

Encara els podem anteposar la negació o altres circumstancials:

Peret **no li ho** pot negar.

Marieta **ahir no se les** havia pintades.

En les ordes i en les peticions, com que invertim tema i rema, i usem l'entonació exclamativa, els pronoms apareixen darrere del verb:

¡Arreplega-**ho** ara mateix!

Per favor, deixa-**me-les**.

Quan hi han dos verbs junts que funcionen com una perífrasi, podem posar els pronoms darrere o davant. La condició és que els pronoms de la mateixa predicació han de quedar junts:

Hem d'acabar-**los**.
Van contractar-**te**.
Podeu dir-**los-ho**.
Estan carregant-**los-ho**.

Els hem d'acabar.
Et van contractar.
Els ho podeu dir.
Els ho estan carregant.

Els van il·lusionar presentant-**los**.

índex

- 1. Les utilitats dels pronoms febles**
- 2. L'inventari dels pronoms febles**
- 3. Les formes i les posicions dels pronoms febles**
- 4. La utilitat principal: els pronoms febles per als OD**
- 5. Els pronoms febles per a fora de l'OD**
- 6. Les combinacions de pronoms febles**

el subjecte i l'OD

He vist el teu amic i eixe amic m'ha saludat.

He vist el teu amic i Ø m'ha saludat.

El teu llibre és fantàstic, perquè eixe llibre (teu) té moltes il·lustracions.

El teu llibre és fantàstic, perquè Ø té moltes il·lustracions.

No cal que portes paper que ja tenim paper.

No cal que portes paper que ja en tenim.

No sé a on tens les claus, però sé qui ha amagat eixes claus (teues).

No sé a on tens les claus, però sé qui les ha amagades.

el subjecte i l'OD

He vist el teu amic i eixe amic m'ha saludat.

He vist el teu amic i Ø m'ha saludat.

El teu llibre és fantàstic, perquè eixe llibre (teu) té moltes il·lustracions.

El teu llibre és fantàstic, perquè Ø té moltes il·lustracions.

L'indici que ens permet recuperar un **subjecte elidit** és la **concordança del verb**.

No cal que portes paper que ja tenim paper.

No cal que portes paper que ja en tenim.

No sé a on tens les claus, però sé qui ha amagat eixes claus (teues).

No sé a on tens les claus, però sé qui les ha amagades.

el subjecte i l'OD

He vist el teu amic i eixe amic m'ha saludat.

He vist el teu amic i Ø m'ha saludat.

El teu llibre és fantàstic, perquè eixe llibre (teu) té moltes il·lustracions.

El teu llibre és fantàstic, perquè Ø té moltes il·lustracions.

L'indici que ens permet recuperar un **subjecte elidit** és la **concordança del verb**.

No cal que portes paper que ja tenim paper.

No cal que portes paper que ja **en** tenim.

No sé a on tens les claus, però sé qui ha amagat eixes claus (teues).

No sé a on tens les claus, però sé qui **les** ha amagades.

el subjecte i l'OD

He vist el teu amic i eixe amic m'ha saludat.

He vist el teu amic i Ø m'ha saludat.

El teu llibre és fantàstic, perquè eixe llibre (teu) té moltes il·lustracions.

El teu llibre és fantàstic, perquè Ø té moltes il·lustracions.

L'indici que ens permet recuperar un **subjecte elidit** és la **concordança del verb**.

No cal que portes paper que ja tenim paper.

No cal que portes paper que ja **en** tenim.

No sé a on tens les claus, però sé qui ha amagat eixes claus (teues).

No sé a on tens les claus, però sé qui **les** ha amagades.

Com que el verb no concorda amb l'OD, quan l'elidim, l'indici que deixem és un pronom feble.

pronoms febles per a l'OD

es

**et
vos**

**em
ens**

li
els

el
la
els
les

en

hi

ho

pronoms febles per a l'OD

es	et	em		li		el		en	hi	ho
	vos	ens		els		la				
						els				
						les				

Peret **es** pentina.

Peret **es** pentina **les** cames.

pronoms febles per a l'OD

es	et	em		li		el		en	hi	ho
	vos	ens		els		la				
						els				
						les				

Peret **es** pentina.
Tu **et** llaves.

Peret **es** pentina **les** cames.
Tu **et** llaves **els** peus.

pronoms febles per a l'OD

es	et	em	li	el	en	hi	ho
	vos	ens	els	la			
				els			
				les			

Peret **es** pentina.
Tu **et** llaves.
Jo **em** mire.

Peret **es** pentina **les** cames.
Tu **et** llaves **els** peus.
Jo **em** mire **les** mans.

pronoms febles per a l'OD

es

et

em

vos

ens

li
els

el
la
els
les

en

hi

ho

Peret **es** pentina.
Tu **et** llaves.
Jo **em** mire.
Llaveu-**vos**.

Peret **es** pentina **les** cames.
Tu **et** llaves **els** peus.
Jo **em** mire **les** mans.
Llaveu-**vos** **la** roba.

pronoms febles per a l'OD

es

et

em

li

el

en

hi

ho

vos

ens

els

la

els

les

Peret **es** pentina.

Tu **et** llaves.

Jo **em** mire.

Llaveu-**vos**.

Ens cansem.

Peret **es** pentina **les** cames.

Tu **et** llaves **els** peus.

Jo **em** mire **les** mans.

Llaveu-**vos** **la** roba.

Ens cansem **les** cames.

pronoms febles per a l'OD

es

et

em

li

el

en

hi

ho

vos

ens

els

la

els

les

Quan u es cansa les
cames, el cansament
indirectament li afecta
tota la persona.

Peret **es** pentina **les cames**.

Tu **et** llaves **els peus**.

Jo **em** mire **les mans**.

Llaveu-**vos** **la roba**.

Ens cansem **les cames**.

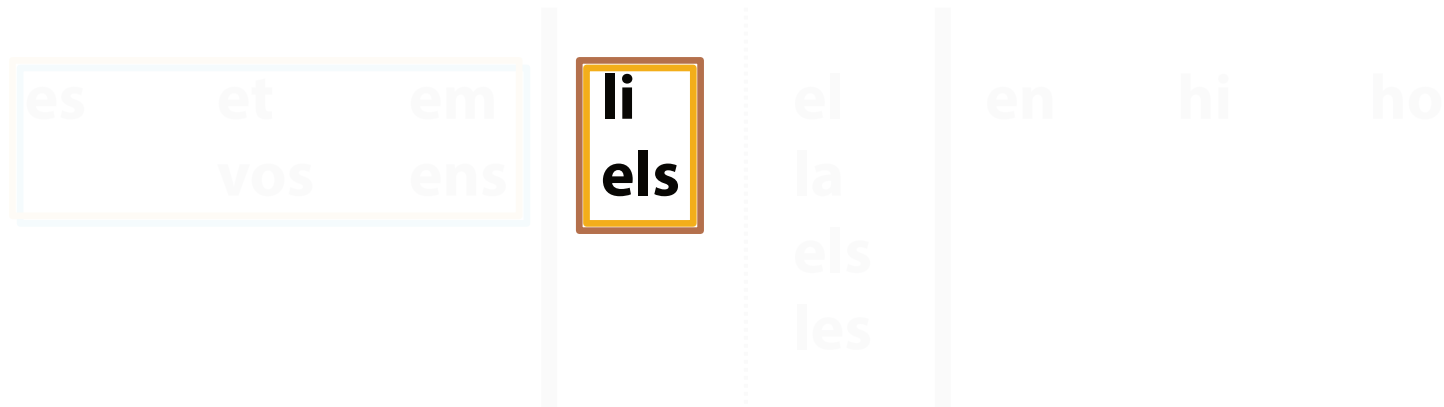
pronoms febles per a l'OD

es	et	em	li	el	en	hi	ho
	vos	ens	els	la			
				els			
				les			

pronoms febles per a l'OD

es	et	em	li	el	en	hi	ho
	vos	ens					
				els			
				les			

pronoms febles per a l'OD

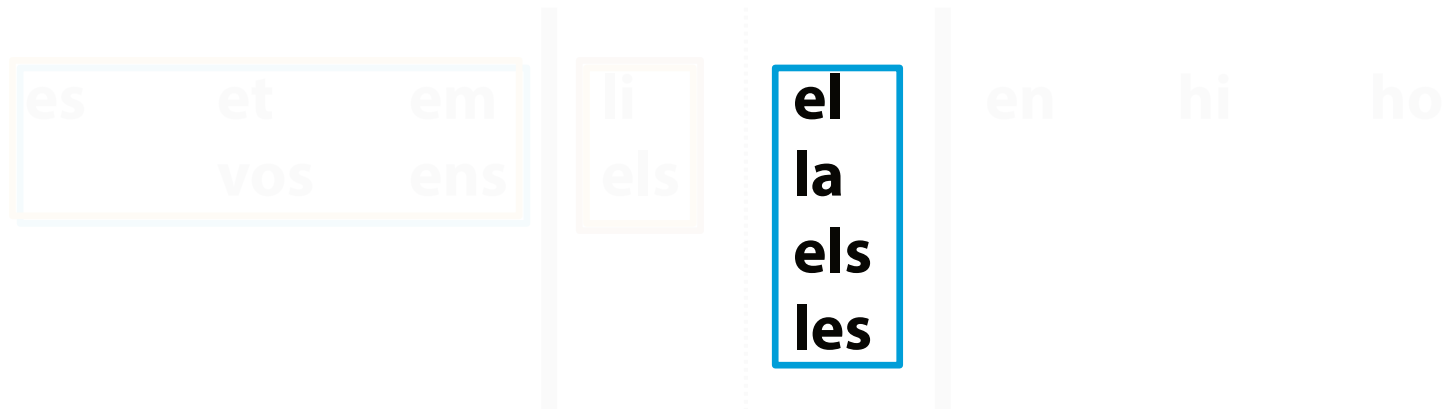

Hem vist a Peret i **li** hem dit **coses**.
Als seus amics també **els** hem dit **coses**.

pronoms febles per a l'OD

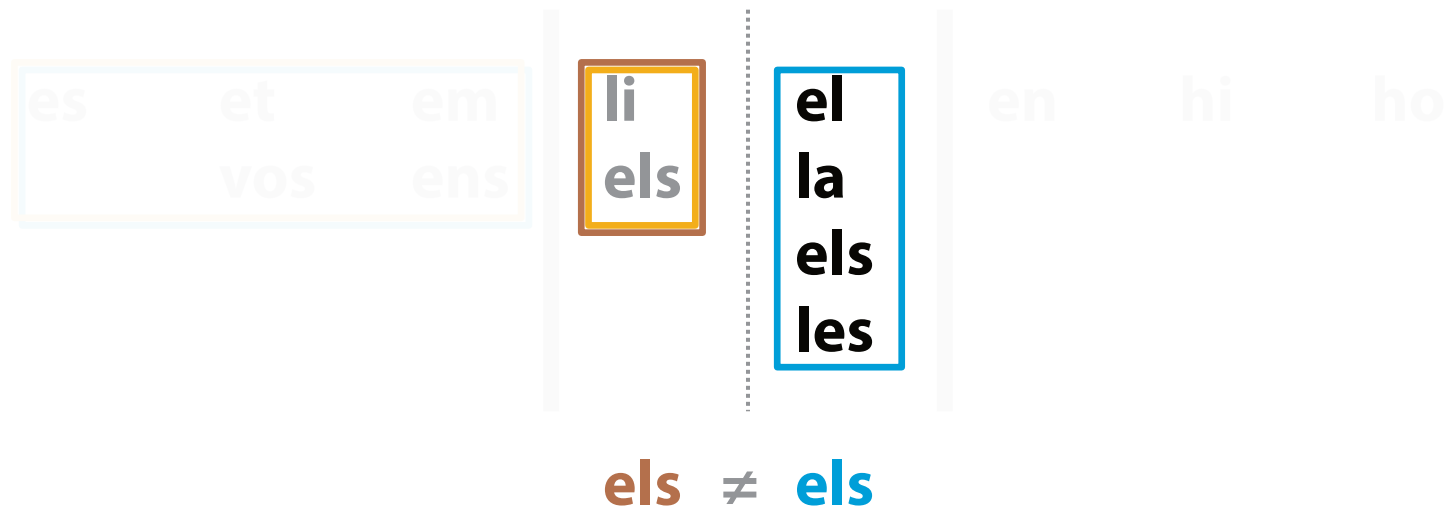

pronoms febles per a l'OD

La pintura era preciosa. Tots **la** miràvem muts.

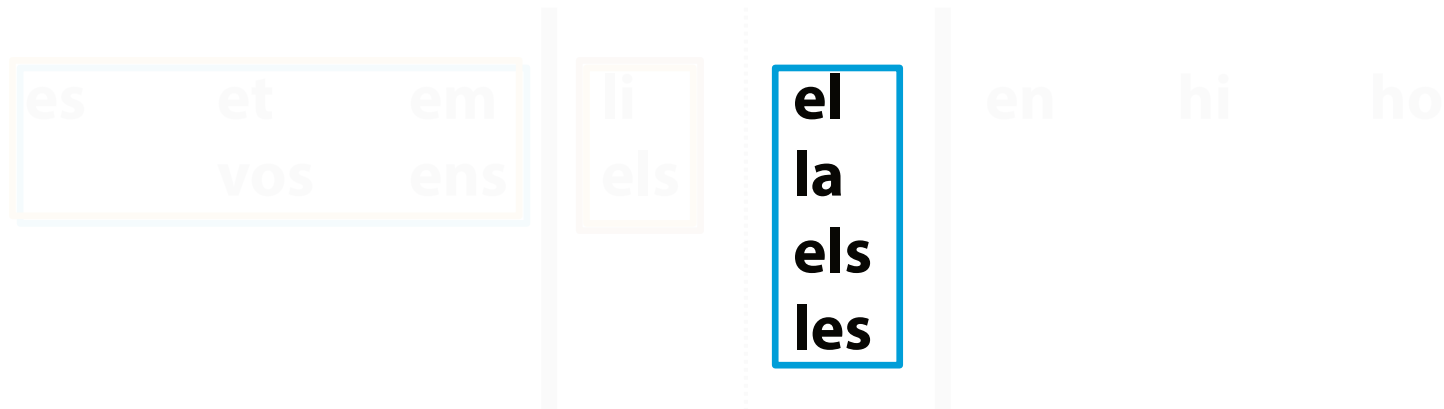
pronoms febles per a l'OD

La pintura era preciosa. Tots **la** miràvem muts.

Els xics volen els llibres. **Els els** portaré demà **eixos llibres als xics**.

pronoms febles per a l'OD

Sona igual que l'article.

pronoms febles per a l'OD

pronoms febles per a l'OD

No queda pa, però **en** comprarem.

pronoms febles per a l'OD

No queda pa, però **en** comprarem.
Ahir van arribar dos cotxes. Avui no **n'**ha arribat cap.

pronoms febles per a l'OD

No queda pa, però **en** comprarem.
Ahir van arribar dos cotxes. Avui no **n'**ha arribat cap. (Subj.)

pronoms febles per a l'OD

No queda pa, però **en** comprarem.
Ahir van arribar dos cotxes. Avui no **n'**ha arribat cap. (Subj.)

Xt! No parlem d'esports. Ja **n'**hem parlat massa.

pronoms febles per a l'OD

pronoms febles per a l'OD

Vam veure la muntanya, però no **hi** vam arribar.

Fa anys, Peret venia cotxes. Ara ja no s'**hi** dedica.

¡lee! No escrigues tort. —¿Què dius? ¡Si no **hi** escric!

pronoms febles per a l'OD

pronoms febles per a l'OD

—Peret i Marieta s’han fet nòvios.
—¡Calla! No **ho** sabia.

pronoms febles per a l'OD

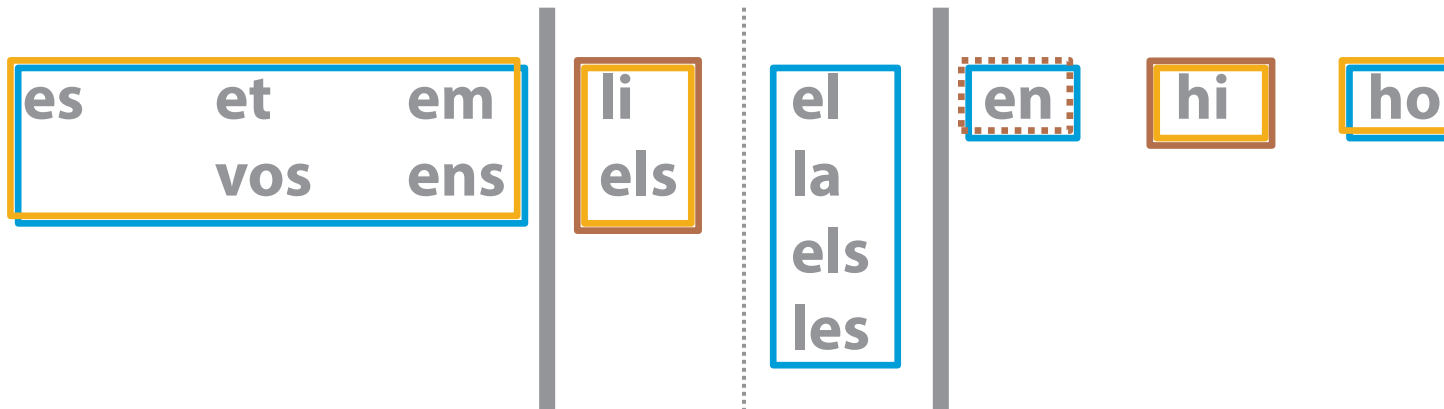

—Peret i Marieta s’han fet nòvios.

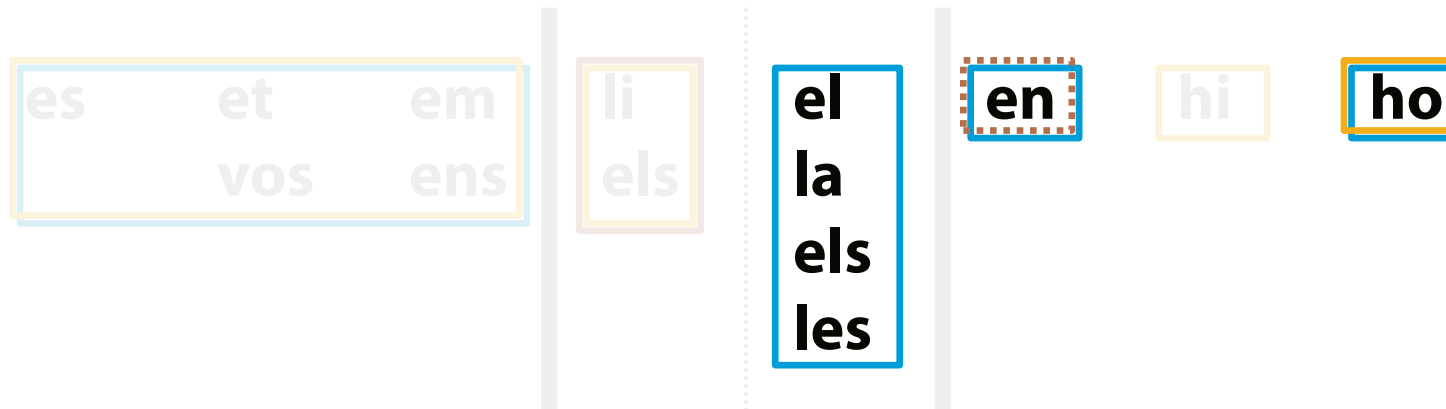
—¡Calla! No **ho** sabia.

Marieta s’ha fet molt llesta. Peret no **ho** és tant.

pronoms febles per a l'OD

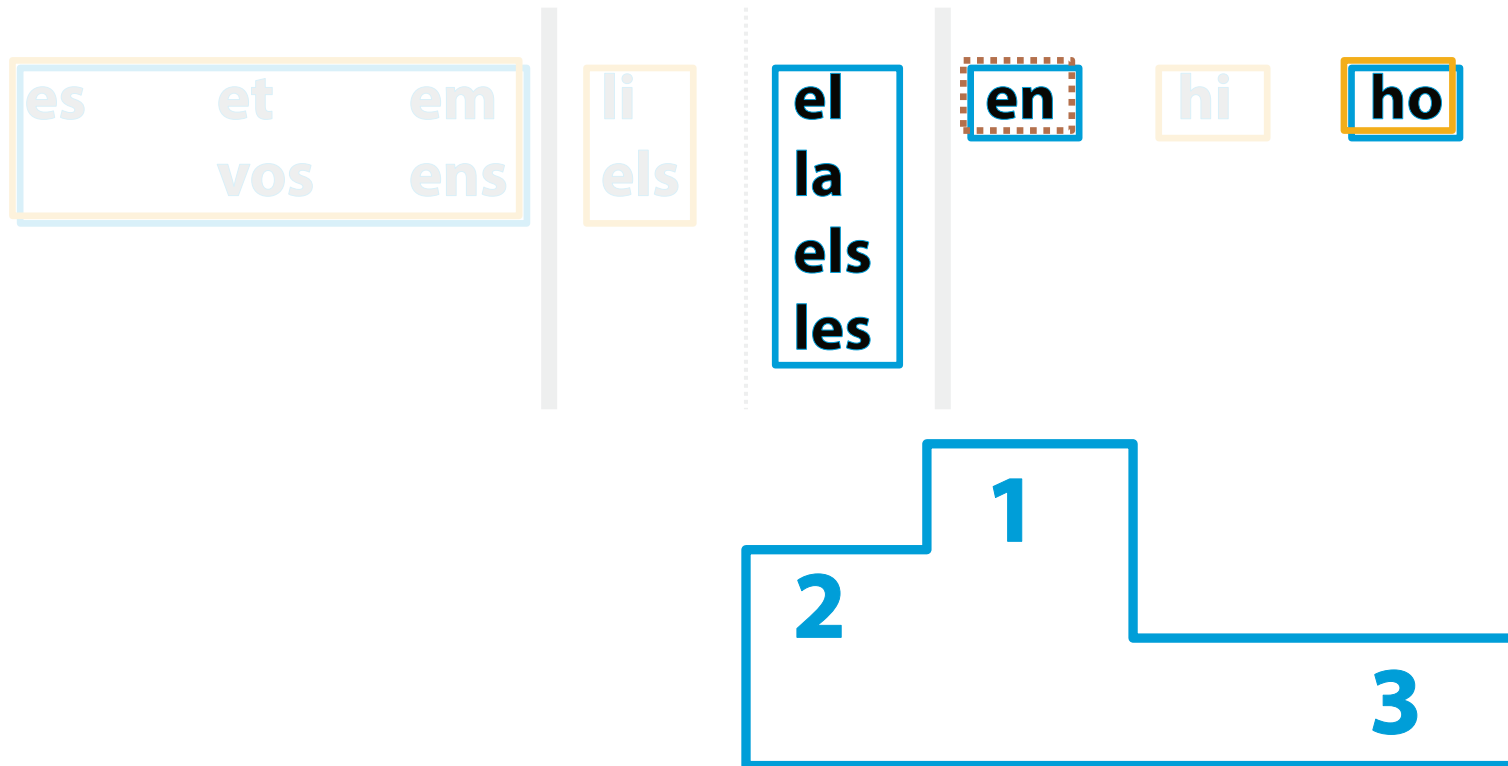
pronoms febles per a l'OD

pronoms febles per a l'OD

pronoms febles per a l'OD

pronoms febles per a l'OD

gradació de les construccions nominals

Nom no determinat

Compren $\emptyset_Q$ pomes.

Tinc poc de pa.

Pren quatre gots.

en

pronoms febles per a l'OD

gradació de les construccions nominals

Nom no determinat

Compren $\emptyset$ pomes.

Tinc poc de pa.

Pren quatre gotos.

en

Nom determinat

Porta el pa.

Mira aquest llapis.

Compra eixos llibres.

Deixa'm aquell poal.

Escolta a Marieta.

el la els les

pronoms febles per a l'OD

gradació de les construccions nominals

Nom predicat

Sabem que Ø_{2sg} vindràs.

Ø_{2sg} Pretens Ø₌ comprar aigua?

Procura que Peret vinga.

Treballa açò/això/allò.

Nom determinat

Porta el pa.

Mira aquest llapis.

Compra eixos llibres.

Deixa'm aquell poal.

Escolta a Marieta.

Nom no determinat

Compren Ø₀ pomes.

Tinc poc de pa.

Pren quatre gotos.

en

el la els les

ho

pronoms febles per a l'OD

primer escaló

Nom predicat

Sabem que Ø_{2sg} vindràs.

Ø_{2sg} Pretens Ø₌ comprar aigua?

Procura que Peret vinga.

Treballa açò/això/allò.

Nom determinat

Porta el pa.

Mira aquest llapis.

Compra eixos llibres.

Deixa'm aquell poal.

Escolta a Marieta.

Nom no determinat

Compren Ø_Q pomes.

Tinc poc de pa.

Pren quatre gots.

en

el la els les

ho

primer escaló: uns quants exemples

Si tens aigua, porta **aigua**.

No queda molt de pa. Porta **més pa**.

No teníem paper, però vam trobar **molts papers** per terra.

Necessitem gomes. —Ací hi han **quatre gomes**.

Demana-li bolígrafs rojos. —Crec que només té **bolígrafs verds**.

¿Tens cartolines negres? —Sí que tinc **cartolines negres**.

Sol cantar cançons llargues, però també sap **algunes cançons curtes**.

Si l'opció és arriscada, tria **una altra opció**.

Mira bé eixos plats i porta **plats pareguts**.

El vi era tan car que no va beure **gens de vi**.

Li agraden tant els mapes que no vol regalar **cap mapa**.

Si tens aigua, porta'n.

No queda molt de pa. Porta'n **més**.

No teníem paper, però **en** vam trobar **molts** per terra.

Necessitem gomes. —Ací **n'**hi han **quatre**.

Demana-li bolígrafs rojos. —Crec que només **en** té **de verds**.

¿Tens cartolines negres? —Sí que **en** tinc.

Sol cantar cançons llargues, però també **en** sap **algunes (de) curtes**.

Si l'opció és arriscada, tria'n **una altra**.

Mira bé eixos plats i porta'n **de pareguts**.

El vi era tan car que no **en** va beure **gens**.

Li agraden tant els mapes que no **en** vol regalar **cap**.

Li encanten els llibres. Guarda **cada llibre** en el seu lloc.
Collecciona melmelades. Té **cada melmelada** en un pot.

Li encanten els llibres. Guarda **cada u** en el seu lloc. / Cada u **el** guarda...
Collecciona melmelades. Té **cada una** en un pot. / Cada una **la** té...

primer escaló: uns quants exemples

antecedent

Si tens **aigua**, porta **aigua**.

No queda molt de **pa**. Porta **més pa**.

No teníem **paper**, però vam trobar **molts papers** per terra.

Necessitem **gomes**. —Ací hi han **quatre gomes**.

Demana-li **bolígrafs rojos**. —Crec que només té **bolígrafs verds**.

¿Tens **cartolines negres**? —Sí que tinc **cartolines negres**.

Sol cantar **cançons llargues**, però també sap **algunes cançons curtes**.

Si l'**opció** és arriscada, tria **una altra opció**.

Mira bé eixos **plats** i porta **plats pareguts**.

El **vi** era tan car que no va beure **gens de vi**.

Li agraden tant els **mapes** que no vol regalar **cap mapa**.

Si tens aigua, porta'n.

No queda molt de pa. Porta'n **més**.

No teníem paper, però **en** vam trobar **molts** per terra.

Necessitem gomes. —Ací **n'hi** han **quatre**.

Demana-li bolígrafs rojos. —Crec que només **en** té **de verds**.

¿Tens cartolines negres? —Sí que **en** tinc.

Sol cantar cançons llargues, però també **en** sap **algunes (de) curtes**.

Si l'opció és arriscada, tria'n **una altra**.

Mira bé eixos plats i porta'n **de pareguts**.

El vi era tan car que no **en** va beure **gens**.

Li agraden tant els mapes que no **en** vol regalar **cap**.

Li encanten els llibres. Guarda **cada llibre** en el seu lloc.
Collecciona melmelades. Té **cada melmelada** en un pot.

Li encanten els llibres. Guarda **cada u** en el seu lloc. / Cada u **el** guarda...
Collecciona melmelades. Té **cada una** en un pot. / Cada una **la** té...

primer escaló: uns quants exemples

antecedent ≠ constituent substituït

Si tens **aigua**, porta aigua.

No queda molt de **pa**. Porta més pa.

No teníem **paper**, però vam trobar molts papers per terra.

Necessitem **gomes**. —Ací hi han quatre gomes.

Demana-li **bolígrafs rojos**. —Crec que només té bolígrafs verds.

¿Tens **cartolines negres**? —Sí que tinc cartolines negres.

Sol cantar **cançons llargues**, però també sap algunes cançons curtes.

Si l'**opció** és arriscada, tria una altra opció.

Mira bé eixos **plats** i porta plats pareguts.

El **vi** era tan car que no va beure gens de vi.

Li agraden tant els **mapes** que no vol regalar cap mapa.

Si tens aigua, porta'n.

No queda molt de pa. Porta'n més.

No teníem paper, però en vam trobar molts per terra.

Necessitem gomes. —Ací n'hi han quatre.

Demana-li bolígrafs rojos. —Crec que només en té de verds.

¿Tens cartolines negres? —Sí que en tinc.

Sol cantar cançons llargues, però també en sap algunes (de) curtes.

Si l'**opció** és arriscada, tria'n una altra.

Mira bé eixos plats i porta'n de pareguts.

El vi era tan car que no en va beure gens.

Li agraden tant els mapes que no en vol regalar cap.

Li encanten els llibres. Guarda cada llibre en el seu lloc.
Collecciona melmelades. Té cada melmelada en un pot.

Li encanten els llibres. Guarda cada u en el seu lloc. / Cada u el guarda...
Collecciona melmelades. Té cada una en un pot. / Cada una la té...

primer escaló: uns quants exemples

antecedent ≠ constituent substituït

Si tens **aigua**, porta aigua.

No queda molt de **pa**. Porta més pa.

No tenim **paper**.

Necessitem **gomes**.

Demana-li **bolígrafs rojos**.

¿Tens **cartolines negres**?

Sol cantar **cançons llargues**, però també **en sap algunes** cançons curtes.

Si l'**opció** és arriscada, tria una altra opció.

Mira bé eixos **plats** i porta plats pareguts.

El **vi** era tan car que no va beure **gens de vi**.

Li agraden tant els **mapes** que no vol regalar **cap mapa**.

L'antecedent no serveix per a saber si el constituent substituït és un **nom determinat o no**.

Si tens **aigua**, porta'n.

No queda molt de **pa**. Porta'n **més**.

No teníem **paper**, però **en** vam trobar **molts** per terra.

Necessitem **gomes**. —Ací **n'hi** han **quatre**.

Demana-li **bolígrafs rojos**. —Crec que només **en** té **de** **verds**.

¿Tens **cartolines negres**? —Sí que **en** tinc.

Sol cantar **cançons llargues**, però també **en** sap **algunes** **de** **curtes**.

Si l'**opció** és arriscada, tria'n **una altra**.

Mira bé eixos **plats** i porta'n **de** **pareguts**.

El **vi** era tan car que no **en** va beure **gens**.

Li agraden tant els **mapes** que no **en** vol regalar **cap**.

Li encanten els llibres. Guarda **cada llibre** en el seu lloc.
Collecciona mermelades. Té **cada mermelada** en un pot.

Li encanten els llibres. Guarda **cada u** en el seu lloc. / Cada u **el** guarda...
Collecciona mermelades. Té **cada una** en un pot. / Cada una **la** té...

primer escaló: uns quants exemples

Si tens **aigua**, porta **aigua**.

No queda molt de **pa**. Porta **més pa**.

No teníem **paper**, però vam trobar **molts papers** per terra.

Necessitem **gomes**. —Ací hi han **quatre gomes**.

Demana-li **bolígrafs rojos**. —Crec que només té **bolígrafs verds**.

¿Tens **cartolines negres**? —Sí que tinc **cartolines negres**.

Sol cantar **cançons llargues**, però també sap **algunes cançons curtes**.

Si l'**opció** és arriscada, tria **una altra opció**.

Mira bé eixos **plats** i porta **plats pareguts**.

El **vi** era tan car que no va beure **gens de vi**.

Li agraden tant els **mapes** que no vol regalar **cap mapa**.

Si tens aigua, porta'n.

No queda molt de pa. Porta'n **més**.

No teníem paper, però **en** vam trobar **molts** per terra.

Necessitem gomes. —Ací **n'hi** han **quatre**.

Demana-li bolígrafs rojos. —Crec que només **en** té **de verds**.

¿Tens cartolines negres? —Sí que **en** tinc.

Sol cantar cançons llargues, però també **en** sap **algunes (de) curtes**.

Si l'opció és arriscada, tria'n **una altra**.

Mira bé eixos plats i porta'n **de pareguts**.

El vi era tan car que no **en** va beure **gens**.

Li agraden tant els mapes que no **en** vol regalar **cap**.

Li encanten els llibres. Guarda **cada llibre** en el seu lloc.
Collecciona melmelades. Té **cada melmelada** en un pot.

Li encanten els llibres. Guarda **cada u** en el seu lloc. / Cada u **el** guarda...
Collecciona melmelades. Té **cada una** en un pot. / Cada una **la** té...

pronoms febles per a l'OD

segon escaló

Nom predicat

Sabem que Ø_{2sg} vindràs.

Ø_{2sg} Pretens Ø₌ comprar aigua?

Procura que Peret vinga.

Treballa açò/això/allò.

Nom determinat

Porta el pa.

Mira aquest llapis.

Compra eixos llibres.

Deixa'm aquell poal.

Escolta a Marieta.

Nom no determinat

Compren Ø₀ pomes.

Tinc poc de pa.

Pren quatre gots.

en

el la els les

ho

pronoms febles per a l'OD

segon escaló

Els determinants comparteixen el significat 'conegut pel receptor'. Són:

el-la-els-les

este... /aquest...

eixe... /aqueix...

aquell...

quin...

tal-tals

cada

Nom predicat

Sabem que Ø_{2sg} vindràs.

Ø_{2sg} Pretens Ø₌ comprar aigua?

Procura que Peret vinga.

Treballa açò/això/allò.

Nom determinat

Porta el pa.

Mira aquest llapis.

Compra eixos llibres.

Deixa'm aquell poal.

Escolta a Marieta.

Nom no determinat

Compren Ø₀ pomes.

Tinc poc de pa.

Pren quatre gotos.

en

el la els les

ho

segon escaló: uns quants exemples

Marieta parla bé. Escolta a **Marieta**.

Si tens aigua, porta **eixa aigua (que tens)**.

He fet pa. Tasta **eixe pa (que he fet)**.

No quedava paper perquè Peret s'havia endut **tot el paper**.

Porta'm unes gomes. Tinc **les gomes** en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —No deixa **eixa ploma** a ningú.

He vist unes fustes tirades i he agarrat **eixes fustes**.

Tinc la clau de Marieta. S'havia deixat **eixa/la clau** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿T'havia regalat **eixa llibreta** l'avi?

Ha escoltat tant aquelles cançons que ha avorrit **aquelles cançons**.

Ja li han portat la moto. Podia haver-li portat jo **la moto**.

Marieta parla bé. Escolta-**la**.

Si tens aigua, porta-**la**.

He fet pa. Tasta'**l**.

No quedava paper perquè Peret se **l'**havia endut **tot**.

Porta'm unes gomes. **Les** tinc en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —No **la** deixa a ningú.

He vist unes fustes tirades i **les** he agarrat**es**.

Tinc la clau de Marieta. Se **l'**havia deixada en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿Te **l'**havia regalada l'avi?

Ha escoltat tant aquelles cançons que **les** ha avorrid**es**.

Ja li han portat la moto. Podia haver-li-**la** portada jo.

Ja li han portat la moto. Li **la** podia haver portada jo.

segon escaló: uns quants exemples

Marieta parla bé. Escolta a **Marieta**.

Si tens aigua, porta **eixa aigua (que tens)**.

He fet pa. Tasta **eixe pa (que he fet)**.

No quedava paper perquè Peret s'havia endut **tot el paper**.

Porta'm unes gomes. Tinc **les gomes** en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —No deixa **eixa ploma** a ningú.

He vist unes fustes tirades i he agarrat **eixes fustes**.

Tinc la clau de Marieta. S'havia deixat **eixa/la clau** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿T'havia regalat **eixa llibreta** l'avi?

Ha escoltat tant aquell

Ja li han portat la moto

Marieta parla bé. Escolta-**la**.

Si tens aigua, porta-**la**.

He fet pa. Tasta'**l**.

No quedava paper perquè Peret se **l'**havia endut **tot**.

Porta'm unes gomes. **Les** tinc en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —No **la** deixa a ningú.

He vist unes fustes tirades i **les he agarrades**.

Tinc la clau de Marieta. Se **l'**havia deixada en un plat.

la llibreta. ¿Te **l'**havia regalada l'avi?

ent aquelles cançons que **les** ha avorrides.

tat la moto. Podia haver-li-**la** portada jo.

tat la moto. Li **la** podia haver portada jo.

la/les + aux. haver + Pp
concordança del participi

la tercera concordança del valencià

1a **xiques boniques**

2a **elles mengen**

3a **l'hem trobada**

la/les + aux. haver + participi

la + hem + trobat

la tercera concordança del valencià

1a **xiques boniques**

2a **elles mengen**

3a **l'hem trobada**

la/les + aux. haver + participi

la + hem + trobada

la tercera concordança del valencià

1a   **xiques boniques**

2a   **elles mengen**

3a   **l'hem trobada**

la/les + aux. haver + participi

la + hem + trobada

Quan es combina el pronom **la** amb qualsevol forma auxiliar del verb **haver**, la **a** s'elideix: **l'hem trobat**. La manera de preservar una traça del valor femení del pronom **la** és fer que el participi hi concorde: **l'hem trobada**.

Amb **les** també fem la concordança perquè és el plural de **la**.

un exemple

Sense concordança del participi: **ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després **l'**hem vist una altra volta en la biblioteca.

Amb concordança del participi: **sense ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després **l'**hem vista una altra volta en la biblioteca.

Després **l'**hem vist una altra volta en la biblioteca.

un exemple

Sense concordança del participi: **ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després **l'**hem vist una altra volta en la biblioteca.

Amb concordança del participi: **sense ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després **l'**hem vista una altra volta en la biblioteca.

Després **l'**hem vist una altra volta en la biblioteca.

un exemple

Sense concordança del participi: **ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després l'hem vist una altra volta en la biblioteca.

Amb concordança del participi: **sense ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després l'hem vista una altra volta en la biblioteca.

Després l'hem vist una altra volta en la biblioteca.

un exemple

Sense concordança del participi: **ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després **l'**hem vist una altra volta en la biblioteca.

Amb concordança del participi: **sense ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després **l'**hem **vista** una altra volta en la biblioteca.

Després **l'**hem vist una altra volta en la biblioteca.

un exemple

Sense concordança del participi: **ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després l'hem vist una altra volta en la biblioteca.

Amb concordança del participi: **sense ambigüitat**

Hem vist el professor de música amb la seua filla.

Després l'hem vista una altra volta en la biblioteca.

Després l'hem vist una altra volta en la biblioteca.

un altre exemple

Ambigüitat inevitable: no podem decidir quin és l'antecedent.

He picat el gel amb un martell i l'he trencat.

Amb concordança del participi, sense ambigüitat:

He picat el gel amb una maça i l'he trencat.

He picat el gel amb una maça i l'he trencada.

un altre exemple

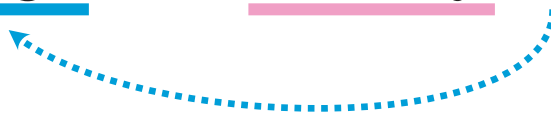
Ambigüitat inevitable: no podem decidir quin és l'antecedent.

He picat el gel amb un martell i l'he trencat.

Amb concordança del participi, sense ambigüitat:

He picat el gel amb una maça i l'he trencat.

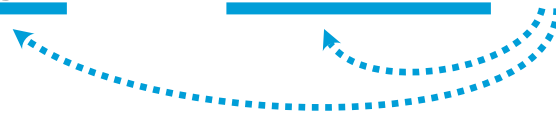
He picat el gel amb una maça i l'he trencada.

un altre exemple

Ambigüitat inevitable: no podem decidir quin és l'antecedent.

He picat el gel amb un martell i l'he trencat.

Amb concordança del participi, sense ambigüitat:

He picat el gel amb una maça i l'he trencat.

He picat el gel amb una maça i l'he trencada.

reflexió

En el valencià tradicional trobem la **concordança del participi**.

Molts valencianoparlants joves i alguns de mitjana edat no la practiquen influïts pel castellà, que no la fa. Tampoc la fa el barceloní, parlar que té molt de pes en el conjunt de la llengua.

En una època d'experimentació lingüística (penseu en "els xiquets i les xiquetes") que no sabem en què quedarà, la **concordança del participi**, que sí que preserva el gènere i que és tradicional, l'hem de **reivindicar** amb tota la força possible.

Això vol dir que, si la practiquem, hem de continuar practicant-la; i si no, ens hi hem de familiaritzar fins que ens ixca de manera natural.

Pensem que assimilar-la (procés que farem fixant-nos en la parla de la gent major i fent exercicis) no deu ser difícil perquè els infants que hi estan exposats la practiquen des de ben menuts amb molta naturalitat.

segon escaló: uns quants exemples

Marieta parla bé. Escolta a **Marieta**.

Si tens aigua, porta **eixa aigua** (que tens).

He fet pa. Tasta **eixe pa** (que he fet).

No quedava paper perquè Peret s'havia endut **tot el paper**.

Porta'm unes gomes. Tinc **les gomes** en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —Uf! No deixa **eixa ploma** a ningú.

He vist unes fustes tirades i he agarrat **eixes fustes**.

Tinc la clau de Marieta. S'havia deixat **eixa/la clau** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿T'havia regalat **eixa llibreta** l'avi?

He escoltat tant aquelles cançons que he avorrit **aquelles cançons**.

Ja li han portat la moto. Podia haver-li portat jo **la moto**.

Marieta parla bé. Escolta-**la**.

Si tens aigua, porta-**la**.

He fet pa. Tasta'**l**.

No quedava paper perquè Peret se **l'havia** endut **tot**.

Porta'm unes gomes. **Les** tinc en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —Uf! No **la** deixa a ningú.

He vist unes fustes tirades i **les** he agarrad**es**.

Tinc la clau de Marieta. Se **l'havia** deixad**a** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿Te **l'havia** regalad**a** l'avi?

He escoltat tant aquelles cançons que **les** he avorrid**es**.

Ja li han portat la moto. Podia haver-li-**la** portad**a** jo.

Ja li han portat la moto. Li **la** podia haver portad**a** jo.

segon escaló: uns quants exemples

Marieta parla bé. Escolta a **Marieta**.

Si tens aigua, porta **eixa aigua** (que tens).

He fet pa. Tasta **eixe pa** (que he fet).

No quedava paper perquè Peret s'havia endut **tot el paper**.

Porta'm unes gomes. Tinc **les gomes** en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —Uf! No deixa **eixa ploma** a ningú.

He vist unes fustes tirades i he agarrat **eixes fustes**.

Tinc la clau de Marieta. S'havia deixat **eixa/la clau** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿T'havia regalat **eixa llibreta** l'avi?

He escoltat tant aquelles cançons

Ja li han portat

Tingueu present que, en la major part del valencià, **regalada** sona **regalà**, i **portada** sona **portà**.

Potser sí que feu la concordança del participi sense ser-ne conscients.

Marieta parla bé. Escolta-**la**.

Si tens aigua, porta-**la**.

He fet pa. Tasta'**l**.

No quedava paper perquè Peret se **l'havia** endut **tot**.

Porta'm unes gomes. **Les** tinc en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —Uf! No **la** deixa a ningú.

He vist unes fustes tirades i **les** he agarrad**es**.

Tinc la clau de Marieta. Se **l'havia** deixad**a** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿Te **l'havia** regalad**a** l'avi?

He escoltat tant aquelles cançons que **les** he avorrid**es**.

Ja li han portat la moto. Podia haver-li-**la** portad**a** jo.

Li han portat la moto. Li **la** podia haver portad**a** jo.

segon escaló: uns quants exemples

Marieta parla bé. Escolta a **Marieta**.

Si tens aigua, porta **eixa aigua** (que tens).

He fet pa. Tasta **eixe pa** (que he fet).

No quedava paper perquè Peret s'havia endut **tot el paper**.

Porta'm unes gomes. Tinc **les gomes** en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —Uf! No deixa **eixa ploma** a ningú.

He vist unes fustes tirades i he agarrat **eixes fustes**.

Tinc la clau de Marieta. S'havia deixat **eixa/la clau** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿T'havia regalat **eixa llibreta** l'avi?

He escoltat tant aquelles cançons que he avorrit aquelles cançons.

Ja li han portat la moto. Podia haver-li portat jo **la moto**.

Marieta parla bé. Escolta-**la**.

Si tens aigua, porta-**la**.

He fet pa. Tasta'**l**.

No quedava paper perquè Peret se **l'havia** endut **tot**.

Porta'm unes gomes. **Les** tinc en aquell calaix.

Demana-li la ploma estilogràfica. —Uf! No **la** deixa a ningú.

He vist unes fustes tirades i **les** he agarrad**es**.

Tinc la clau de Marieta. Se **l'havia** deixad**a** en un plat.

Mira bé eixa llibreta. ¿Te **l'havia** regalad**a** l'avi?

He escoltat tant aquelles cançons que **les** he avorrid**es**.

Ja li han portat la moto. Podia haver-li-**la** portad**a** jo.
Ja li han portat la moto. Li **la** podia haver portad**a** jo.

pronoms febles per a l'OD

tercer escaló

Nom predicat

Sabem que Ø_{2sg} vindràs.

Ø_{2sg} Pretens Ø₌ comprar aigua?

Procura que Peret vinga.

Treballa açò/això/allò.

Nom determinat

Porta el pa.

Mira aquest llapis.

Compra eixos llibres.

Deixa'm aquell poal.

Escolta a Marieta.

Nom no determinat

Compren Ø₀ pomes.

Tinc poc de pa.

Pren quatre gotos.

en

el la els les

ho

tercer escaló: uns quants exemples

¿Què passa? —No et puc explicar **què passa** perquè no entenc **què passa**.

¿Què porta Peret? —No sé **què porta Peret**.

No et vaig dir qui havia parlat perquè no sabia **qui havia parlat**.

¿Quin cotxe és el teu? —No recorde **quin cotxe és el meu**.

—Endevina en quin animal estic pensant.

—No puc endivinar **en quin animal estàs pensant**.

& ¿Pots fer que torne? —No. No puc fer **que torne**.

¿Què dius? ¿Pretén cantar ara? —Sí que pretén **cantar ara**.

¿Prendre el te és avorrit? —Jo no diria **que prendre el té és avorrit**.
siga

Es manté sa perquè l'exercici li permet **mantindre's sa**.

Pretenien passejar pel pati, però demanar **passejar pel pati** era arriscat.

Penja el quadre en la paret. —Demà faré **això**.

& ¿Pots fer que torne? —Sí que puc fer que torne.

¿Qui vol tallar papers? —Jo no vullc **tallar papers**.

Llengua Catalana

II.7. Els pronoms febles

¿Què passa? —No t'**ho** puc explicar perquè no **ho** entenc.

¿Què porta Peret? —No **ho** sé.

No et vaig dir qui havia parlat perquè no **ho** sabia.

¿Quin cotxe és el teu? —No **ho** recorde.

—No **ho** puc endivinar. / No puc endivinar-**ho**.

¿Pots fer que torne? —No. No **ho** puc fer. / No puc fer-**ho**.

¿Què dius? ¿Pretén cantar ara? —Sí que **ho** pretén.

¿Prendre el te és avorrit? —Jo no **ho** diria.

Es manté sa perquè l'exercici li **ho** permet.

Pretenien passejar pel pati, però demanar-**ho** era arriscat.

Penja el quadre en la paret. —Demà **ho** faré.

¿Pots fer que torne? —Sí que puc **∅**.

¿Qui vol tallar papers? —Jo no vullc **∅**.

<http://www3.uji.es/~sifre>

tercer escaló: uns quants exemples

¿Què passa? —No et puc explicar **què passa** perquè no entenc **què passa**.

¿Què porta Peret? —No sé **què porta Peret**.

No et vaig dir qui havia parlat perquè no sabia **qui havia parlat**.

¿Quin cotxe és el teu? —No recorde **quin cotxe és el meu**.

—Endevina en quin animal estic pensant.

—No puc endivinar **en quin animal estàs pensant**.

& ¿Pots fer que torne? —No. No puc fer **que torne**.

¿Què dius? ¿Pretén cantar ara? —Sí que pretén **cantar ara**.

¿Prendre el te és avorrit? —Jo no diria **que prendre el té és avorrit**.
siga

Es manté sa perquè l'exercici li permet **mantindre's sa**.

Pretenien passejar pel pati, però demanar **passejar pel pati** era arriscat.

Penja el quadre en la paret. —Demà faré **això**.

& ¿Pots fer que torne? —Sí que puc **fer que torne**.

¿Qui vol tallar papers? —Jo no vullc **tallar papers**.

Llengua Catalana

II.7. Els pronoms febles

¿Què passa? —No t'**ho** puc explicar perquè no **ho** entenc.

¿Què porta Peret? —No **ho** sé.

No et vaig dir qui havia parlat perquè no **ho** sabia.

¿Quin cotxe és el teu? —No **ho** recorde.

—No **ho** puc endivinar. / No puc endivinar-**ho**.

¿Pots fer que torne? —No. No **ho** puc fer. / No puc fer-**ho**.

¿Què dius? ¿Pretén cantar ara? —Sí que **ho** pretén.

¿Prendre el te és avorrit? —Jo no **ho** diria.

Es manté sa perquè l'exercici li **ho** permet.

Pretenien passejar pel pati, però demanar-**ho** era arriscat.

Penja el quadre en la paret. —Demà **ho** faré.

¿Pots fer que torne? —Sí que puc **∅**.

¿Qui vol tallar papers? —Jo no vullc **∅**.

<http://www3.uji.es/~sifre>

tercer escaló: uns quants exemples

¿Què passa? —No et puc explicar **què passa** perquè no entenc **què passa**.

¿Què porta Peret? —No sé **què porta Peret**.

No et vaig dir qui havia parlat perquè no sabia **qui havia parlat**.

¿Quin cotxe és el teu? —No recorde **quin cotxe és el meu**.

—Endevina en quin animal estic pensant.

—No puc endivinar **en quin animal estàs pensant**.

& ¿Pots fer que torne? —No. No puc fer **que torne**.

¿Què dius? ¿Pretén cantar ara? —Sí que pretén **cantar ara**.

¿Prendre el te és avorrit? —Jo no diria **que prendre el té és avorrit**.
siga

Es manté sa perquè l'exercici li permet **mantindre's sa**.

Pretenien passejar pel pati, però demanar **passejar pel pati** era arriscat.

Penja el quadre en la paret. —Demà faré **això**.

& ¿Pots fer que torne? —Sí que puc **fer que torne**.

¿Qui vol tallar papers? —Jo no vullc **tallar papers**.

Llengua Catalana

II.7. Els pronoms febles

¿Què passa? —No t'**ho** puc explicar perquè no **ho** entenc.

¿Què porta Peret? —No **ho** sé.

No et vaig dir qui havia parlat perquè no **ho** sabia.

¿Quin cotxe és el teu? —No **ho** recorde.

—No **ho** puc endivinar. / No puc endivinar-**ho**.

¿Pots fer que torne? —No. No **ho** puc fer. / No puc fer-**ho**.

¿Què dius? ¿Pretén cantar ara? —Sí que **ho** pretén.

¿Prendre el te és avorrit? —Jo no **ho** diria.

Es manté sa perquè l'exercici li **ho** permet.

Pretenien passejar pel pati, però demanar-**ho** era arriscat.

Penja el quadre en la paret. —Demà **ho** faré.

¿Pots fer que torne? —Sí que **puc ∅**.

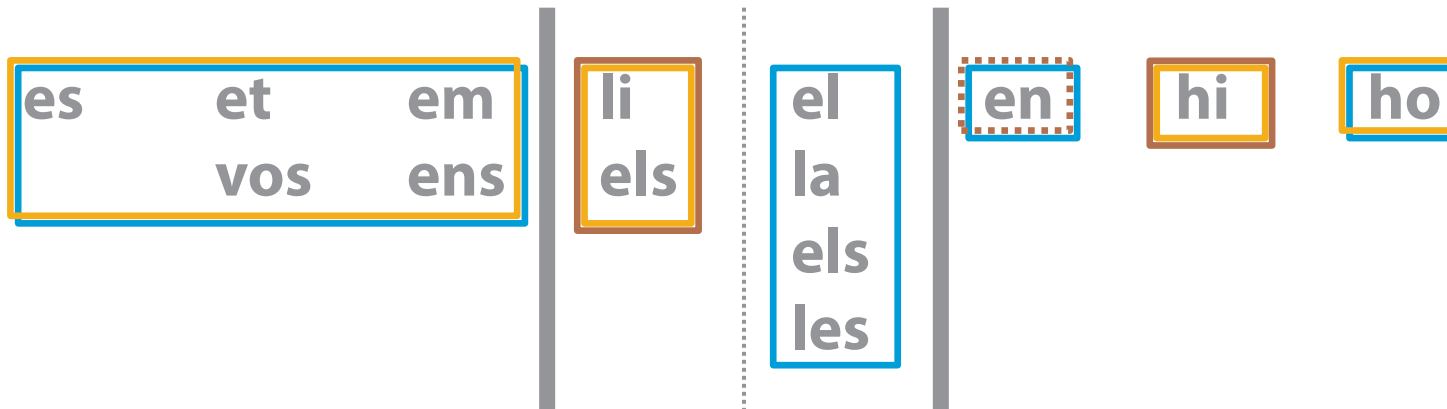
¿Qui vol tallar papers? —Jo no **vullc ∅**.

<http://www3.uji.es/~sifre>

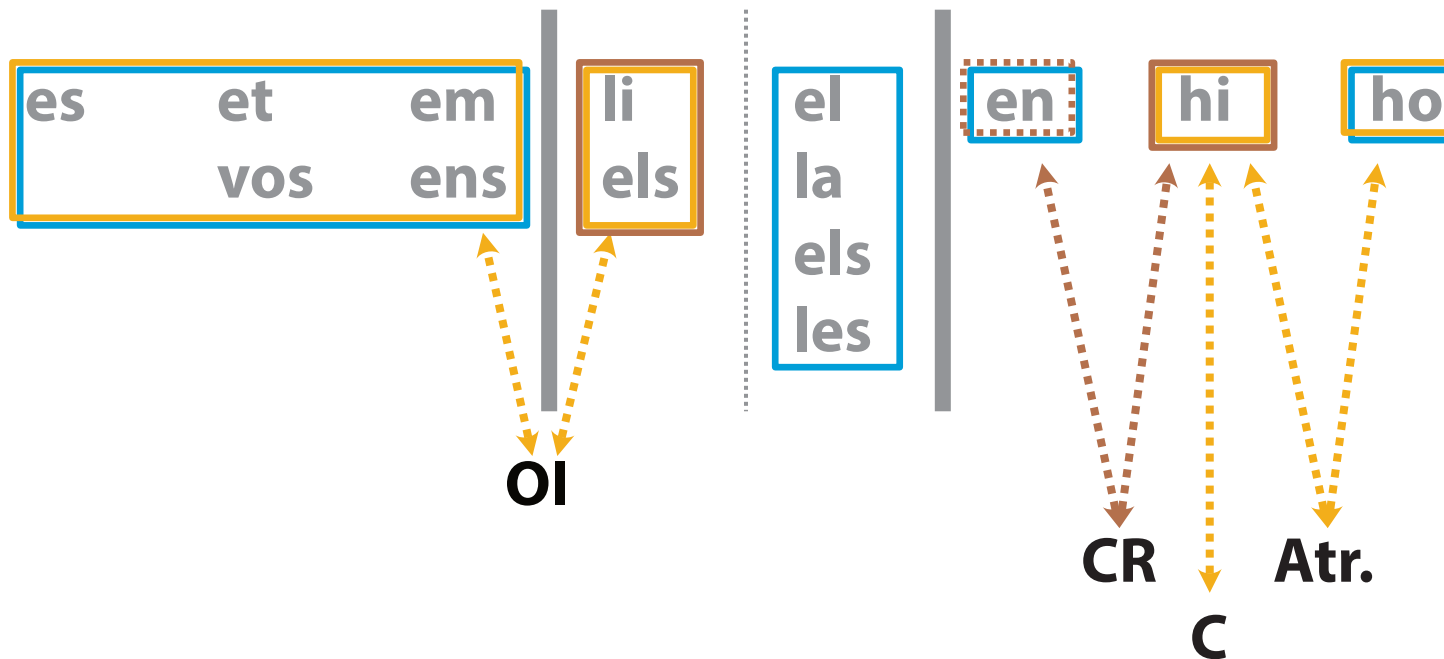
índex

- 1. Les utilitats dels pronoms febles**
- 2. L'inventari dels pronoms febles**
- 3. Les formes i les posicions dels pronoms febles**
- 4. La utilitat principal: els pronoms febles per als OD**
- 5. Els pronoms febles per a fora de l'OD**
- 6. Les combinacions de pronoms febles**

pronoms febles per a fora de l'OD

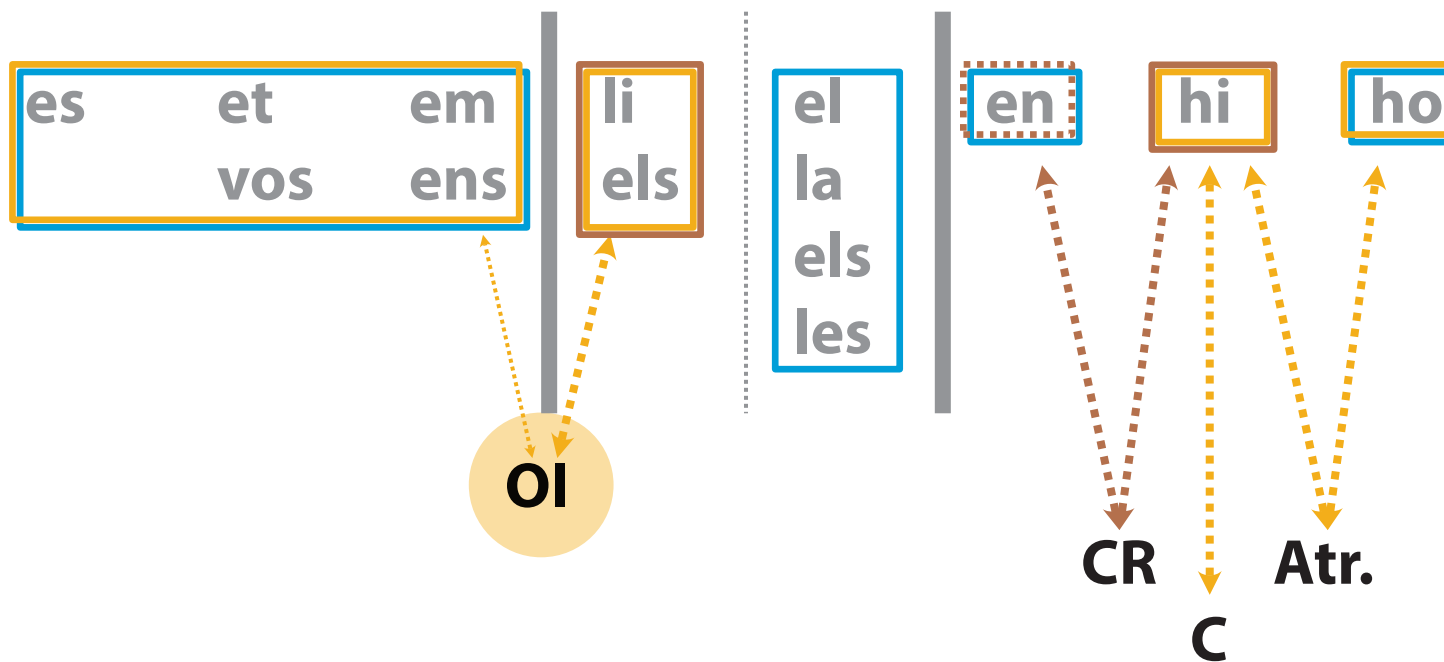

pronoms febles per a fora de l'OD

pronoms febles per a fora de l'OD

li-els

Usem **li-els** per a referir-nos a humans o a entitats considerades globalment:

A la meua sopa no **li** poses sal.

Als rellotges d'ara no cal donar-**los** corda.

Li, ¿és masculí o femení?

Peret està tot content perquè **li** han regalat un ordinador nou.

Marieta està tota contenta perquè **li** han regalat un ordinador nou.

Doncs **els** també:

Els amics estan tots contents perquè **els** volen regalar un ordinador nou.

Les amigues estan totes contentes perquè **els** volen regalar un ordinador nou.

Les amigues estan totes contentes perquè volen regalar-**los** un ordinador nou.

A Peret i Marieta volen vendre'**ls** un gelat de vainilla.

A les amigues de Marieta volen vendre'**ls** un gelat de vainilla.

A les amigues de Marieta **els** volen vendre un gelat de vainilla.

classes d'OI

Extern o físic: l'OI representa típicament un destí o meta. O origen beneficiari.

El xic **a qui** Ø hem donat el llibre és Peret.

Envia Ø un missatge **a Peret** i comenta-**li**-ho.

No sabem què Ø direm **als propietaris**.

Ø He comprat una bicicleta **a Peret per al meu nebot**. **Li** la pagaré demà.

Intern o psíquic: l'OI experimenta un sentiment o necessitat.

(Minoritari. Amb verbs o expressions com *agradar, interessar, doldre, ocórrer, passar* (esdevindre), *caldre, fer falta* i *tindre respecte*.)

Marieta **li** agrada molt **a Peret**.

El xic **a qui li** fa falta el teu llibre és Peret.

Fer això **li** dolrà **a Marieta**.

No sabem què **li** passa **a Peret**.

OI regit i **OI** no regit:

Hem donat pa **a Marieta**.

Hem comprat pa **per a Marieta**.

classes d'OI

Extern o físic: l'OI representa típicament un destí o meta. O origen beneficiari.

El xic **a qui** Ø hem donat el llibre és Peret.

Envia Ø un missatge **a Peret** i comenta-**li**-ho.

No sabem què Ø direm **als propietaris**.

Ø He comprat una bicicleta **a Peret per al meu nebot**. **Li** la pagaré demà.

Intern o psíquic: l'OI experimenta un sentiment o necessitat.

(Minoritari. Amb verbs o expressions com *agradar, interessar, doldre, ocórrer, passar* (esdevindre), *caldre, fer falta* i *tindre respecte*.)

Marieta **li** agrada molt **a Peret**.

El xic **a qui li** fa falta el teu llibre és Peret.

Fer això **li** dolrà **a Marieta**.

No sabem què **li** passa **a Peret**.

OI regit i **OI** no regit:

Hem donat pa **a Marieta**.

Hem comprat pa **per a Marieta**.

En els externs o físics, es considera falta duplicar l'OI amb el pronom corresponent.

En els interns o psíquics, es considera necessari duplicar l'OI amb el pronom corresponent.

un ús nou de *li* pertorbador

Els publicistes no **li** donen prou visibilitat **als cotxes elèctrics**.

Es tracta d'un OI extern o físic. Per tant no hauríem d'usar el pronom.

A més a més, notem que no hi ha concordança de nombre entre l'OI i el pronom.

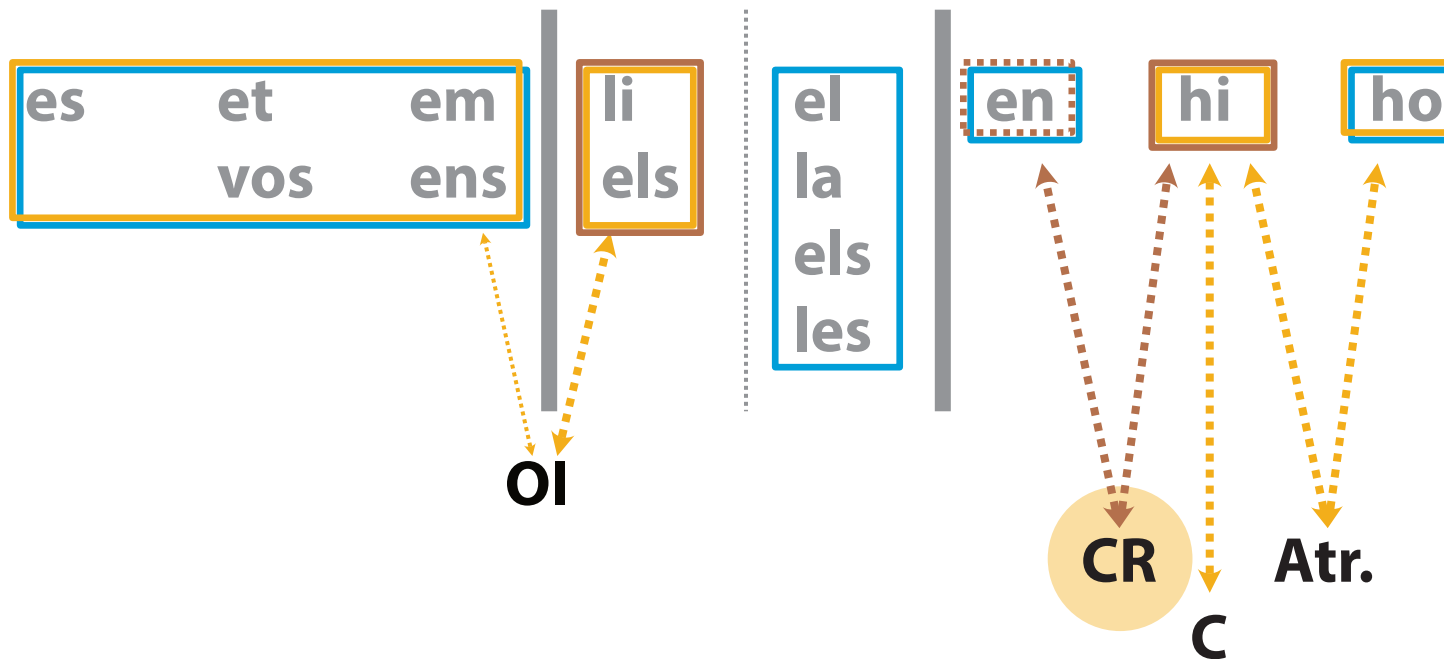
D'acord amb la tradició, farem:

Els publicistes no **∅** donen prou visibilitat **als cotxes elèctrics**.

És més que possible que aquest ús s'incrementi amb el pas del temps. Ara per ara, els lingüistes ja l'han detectat i intenten esbrinar què aporta eixe ús a la comunicació. En rigor, només quan tindrem això clar podrem aconsellar o desaconsellar eixe ús.

De moment, la recomanació és que no l'usem almenys en les situacions formals (especialment en els escrits, en què tenim temps per a pensar).

pronoms febles per a fora de l'OD

els règims d'origen abstractes

En la llengua clàssica, els règims d'origen pronominalitzaven **en**; els altres règims, **hi**:

Avui aniré a Morella i **en** tornaré demà.

de Morella

d'allí

Tornarem de Morella en cotxe perquè no **hi** passa cap tren.

per Morella

per allí

Alça't, que anirem a Morella. Si no t'afanyes, no **hi** arribarem de dia.

a Morella

allí

Si en Morella no hi ha fonda, no ens **hi** quedarem.

en Morella

allí

En l'actualitat, els **règims d'origen** només els pronominalitzem si són **abstractes** (quan no són CL):

T'has tacat i no te **n'**has adonat.

d'això

No vullc que parlem de política perquè ja **n'**hem parlat massa.

Que et tornen bé els diners. Assegura-te'**n**.

Ja va Peret a ca Marieta. Se **n'**ha enamorat com un adolescent.

Ha alçat la veu als xiquets, però se **n'**ha penedit.

Avui aniré a Morella i tornaré (d'allí) demà.

els règims d'origen abstractes

En la llengua clàssica, els règims d'origen pronominalitzaven **en**; els altres règims, **hi**:

Avui aniré a Morella i **en** tornaré demà.

de Morella

d'allí

Tornarem de Morella en cotxe perquè no **hi** passa cap tren.

per Morella

per allí

Alça't, que anirem a Morella. Si no t'afanyes, no **hi** arribarem de dia.

a Morella

allí

Si en Morella no hi ha fonda, no ens **hi** quedarem.

en Morella

allí

En l'actualitat, els **règims d'origen** només els pronominalitzem si són **abstractes** (quan no són CL):

T'has tacat i no te **n'**has adonat.

d'això

No vullc que parlem de política perquè ja **n'**hem parlat massa.

Que et tornen bé els diners. Assegura-te'**n**.

Ja va Peret a ca Marieta. Se **n'**ha enamorat com un adolescent.

Ha alçat la veu als xiquets, però se **n'**ha penedit.

Avui aniré a Morella i tornaré (d'allí) demà.

els règims d'origen abstractes

En la llengua clàssica, els règims d'origen pronominalitzaven **en**; els altres règims, **hi**:

Avui aniré a Morella i **en** tornaré demà.

de Morella

d'allí

Tornarem de Morella en cotxe perquè no **hi** passa cap tren.

per Morella

per allí

Alça't, que anirem a Morella. Si no t'afanyes, no **hi** arribarem de dia.

a Morella

allí

Si en Morella no hi ha fonda, no ens **hi** quedarem.

en Morella

allí

En l'actualitat, els **règims d'origen** només els pronominalitzem si són **abstractes** (quan no són CL):

T'has tacat i no te **n'**has adonat.

No vullc que parlem de política perquè ja **n'**hem parlat massa.

Que et tornen bé els diners. Assegura-te'**n**.

Ja va Peret a ca Marieta. Se **n'**ha enamorat com un adolescent.

Ha alçat la veu als xiquets, però se **n'**ha penedit.

d'això

Queden, com a fòssils clàssics, anar-se'n, vindre-se'n, passar-se'n, tornar-se'n, pujar-se'n, baixar-se'n:

me'n vaig, te'n vens, se'n passa, se'n torna, ens en pugem, vos en baixeu

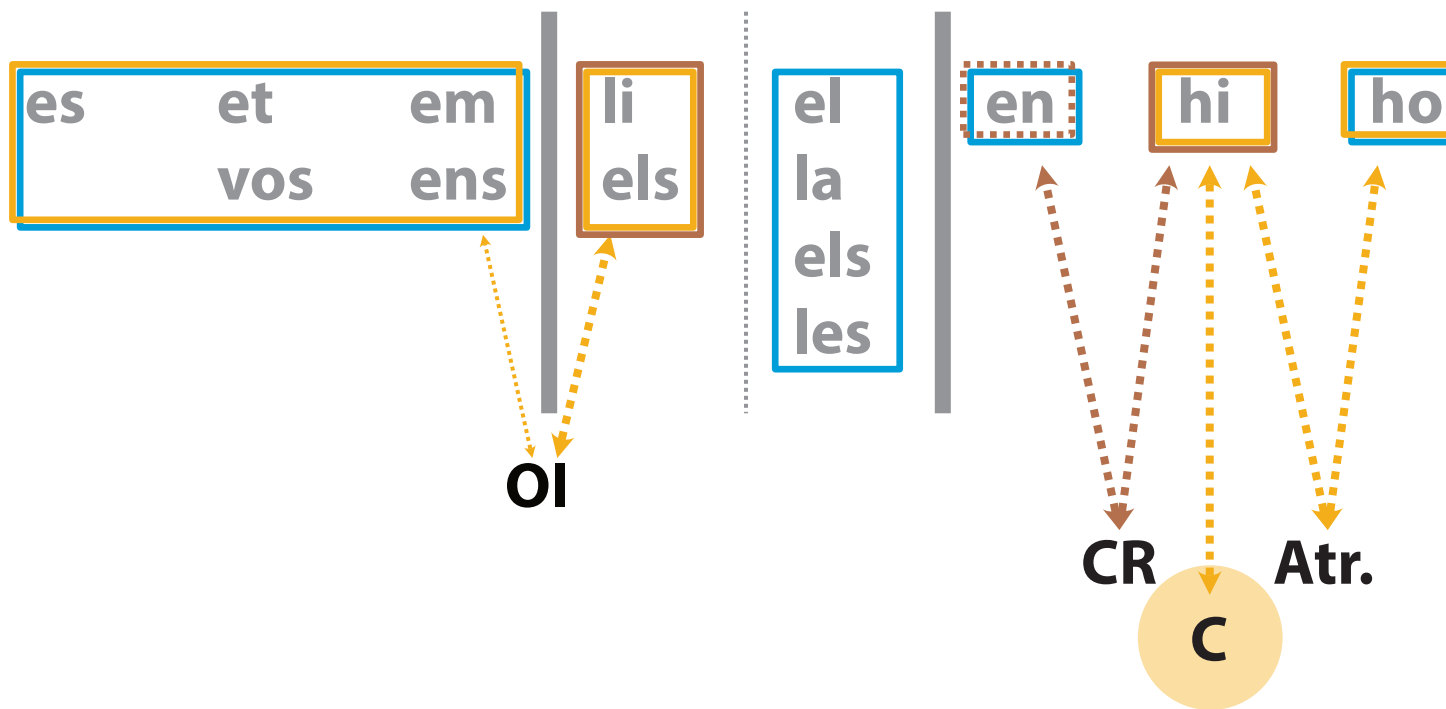
Avui aniré a Morella i tornaré (d'allí) demà.

(sense pronoms)

Avui aniré a Morella i me'**n** tornaré demà.

(amb dos pronoms)

pronoms febles per a fora de l'OD

hi: significats més bàsics

Usem **hi** per a referir-nos a no humans o a entitats parcel·lables. Els significats més bàsics, regits o no, són:

allí	per allí		
amb ell/a	amb això	a això	en això
	així		

Abans sopava moltes voltes amb Marieta. Ara no **hi** sope mai.

amb ella

Ves amb compte amb el martell. Són tan peril·losos que jo no **hi** treballe.

amb això

El llibre ha sigut caríssim. M'**hi** he gastat el sou de dos mesos.

en això

Marieta escriu molt ràpid. Jo no **hi** escric, que no m'entenc ni jo.

així

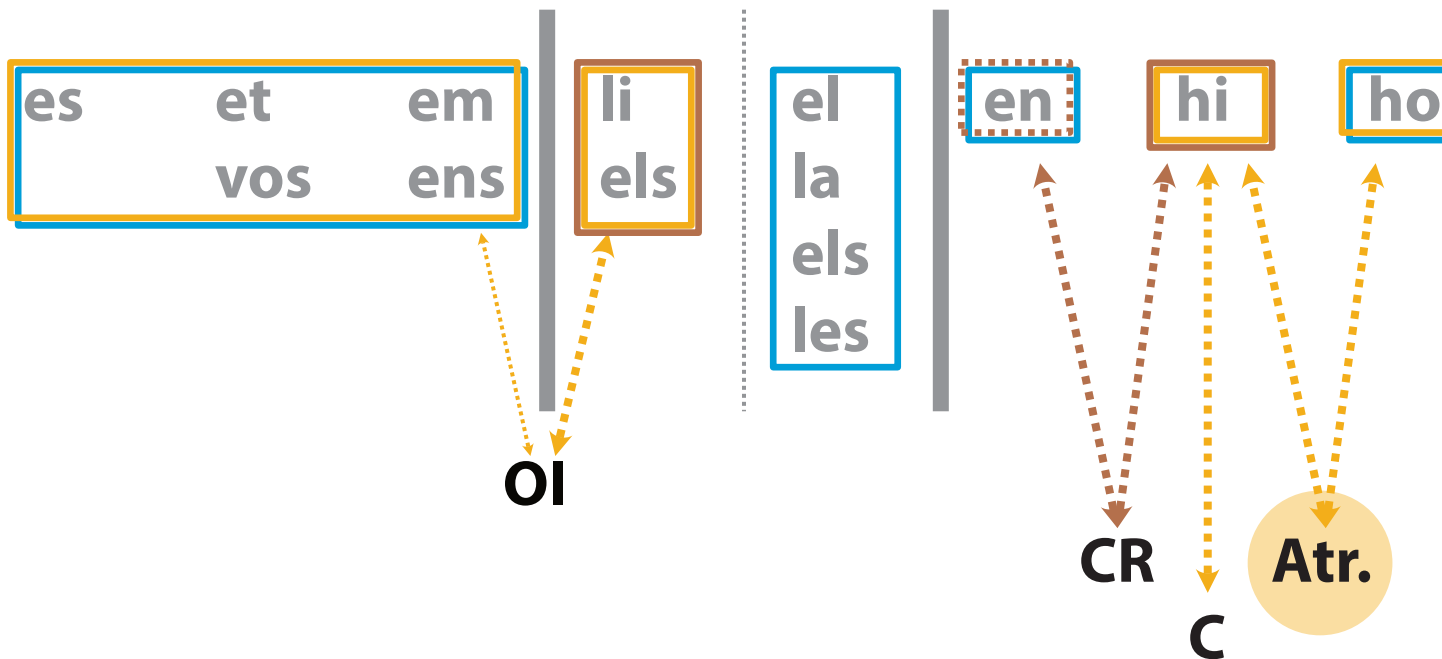
Hem de cuidar el festival. Jo també **hi** contribuiré.

a això

Torca bé la taula. No t'**hi** deixes res damunt.

[allí damunt]

pronoms febles per a fora de l'OD

usos secundaris de *ho* i *hi*

Usem **ho** per a representar atributius promocionats (amb *ser*, *estar*, *semblar* i *paréixer*). Per a la resta d'atributius, usarem **hi**.

¿El teu germà és músic? —**Ho** és, **ho** és.

Peret s'ha disfressat de gorilla i ja ho crec que **ho** pareixia.

Ara estem bé. Ahir no **ho** estàvem tant.

No **ho** semblen, però són germans.

exemple de catàfora

Diu que ha trencat les copes, però jo no les **hi** veig.

[lezi]

Han dut els llibres tacats. Si demà els **hi** porten, els tornaré.

[elzi]

Li agrada molt el roig. Les flors **porteu-li-les-hi**.

Deixeu-m'ho tot ben net, però la porta no la **hi** vullc.

[laj]

Hi també l'apliquem als verbs de percepció (veure, sentir, palpar, guipar, clissar) per a indicar que no apareixerà l'OD perquè no volem referir-nos a un acte de percepció sinó a la capacitat de percebre:

Tinc els ulls tapats i no m'**hi** veig.

L'avi no s'**hi** sent. No en papa ni una.

Sense les ulleres, no **hi** veig gens bé.

≠ Cap allà no veig **res**.

usos secundaris de en

Atributiu quantificat:

—¿Vos queden taules? —¿Per a quants? —**En** serem deu.

Pel paregut amb l'OD

[Nosaltres serem deu **persones**]

Encara hi han altres usos més marginals, absents del valencià popular.

Atributius en oracions amb els verbs **dir-se**, **fer-se**, **nomenar**:

¿Ermessenda, dius? Si és nena no se'**n** dirà.

¿T'has fet soci del club de lectura? —Demà me'**n** faré.

Atributius intensificats:

¿És alt? —**N'**és molt.

¡Pilotes! Que **en** són, de bones.

Modificadors amb enllaç de l'OD (o d'un subjecte en una oració intransitiva):

He estat en Girona i **en** conec la catedral.

[la catedral **de Girona**]

No tenim tota la col·lecció. **En** falten els últims exemplars.

[els últims exemplars **de la col·lecció**]

Modificadors amb enllaç d'un atributiu que és un nom, o d'un nom atribuït:

Ha fet un acte bo. Això **n'**és una prova.

[una prova **d'eixe acte**]

Mireu per la família. Sigueu-**ne** dignes.

[vosaltres, dignes **de la família**]

com actuar quan ens falta intuïció

La immensa majoria de valencians no sabem usar la paraula **hi** per intuïció, fora dels casos del verb **hi haver** i, qui ho haja heretat, **sentir-hi**, **veure-hi** i similars.

Quan pensem que podríem usar **hi**, convé actuar amb naturalitat: si no estem ben segurs que és apropiat usar **hi**, **val més no usar-lo**. Per a reduir la inseguretad que tenim, l'experiència fent lectures reflexives és fonamental. I també ajuda molt saber fer anàlisi sintàctica. Per exemple:

El cotxe funciona amb la càrrega de les bateries que hi té instal·lades.

Eixe **hi** està ficat amb calçador. De fet, sobra. Analitzem.

Sabem que les oracions relatives són especials perquè, en els casos bàsics, no expliciten o el subjecte o l'objecte directe. Si reconstruïm completament la relativa de l'exemple, tindrem:

Eixe cotxe té instal·lades bateries.

Eixa oració no necessita un circumstancial de lloc, **en el cotxe**, perquè **el cotxe** ja hi fa de subjecte. Per tant, **hi** (=allí, en el cotxe) sobra:

El cotxe funciona amb la càrrega de les bateries que té instal·lades.

com actuar quan ens falta intuïció

La immensa majoria de valencians no sabem usar la paraula **hi** per intuïció, fora dels casos del verb **hi haver** i, qui ho haja heretat, **sentir-hi**, **veure-hi** i similars.

Quan pensem que podríem usar **hi**, convé actuar amb naturalitat: si no estem ben segurs que és apropiat usar **hi**, **val més no usar-lo**. Per a reduir la inseguretad que tenim, l'experiència fent lectures reflexiva és fonamental. I també ajuda molt saber fer anàlisi sintàctica. Per exemple:

El cotxe funciona amb la càrrega de les bateries que hi té instal·lades.

Eixe **hi** està ficat amb calçador. De fet, sobra. Analitzem.

Sabem que les oracions relatives són especials perquè, en els casos bàsics, no expliciten o el subjecte o l'objecte directe. Si reconstruïm completament la relativa de l'exemple, tindrem:

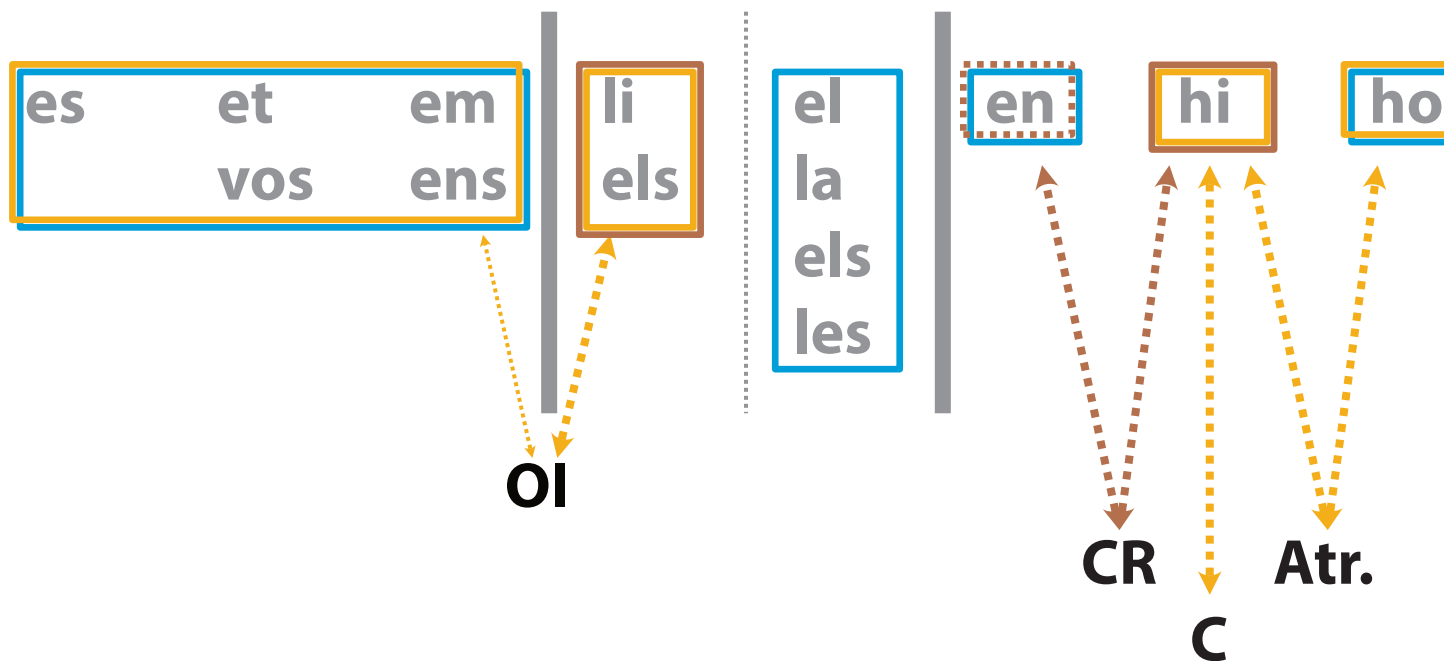
Eixe cotxe té instal·lades bateries.

Eixa oració no necessita un circumstancial de lloc, **en el cotxe**, perquè **el cotxe** ja hi fa de subjecte. Per tant, **hi** (=allí, en el cotxe) sobra:

El cotxe funciona amb la càrrega de les bateries que té instal·lades.

pronoms febles per a fora de l'OD

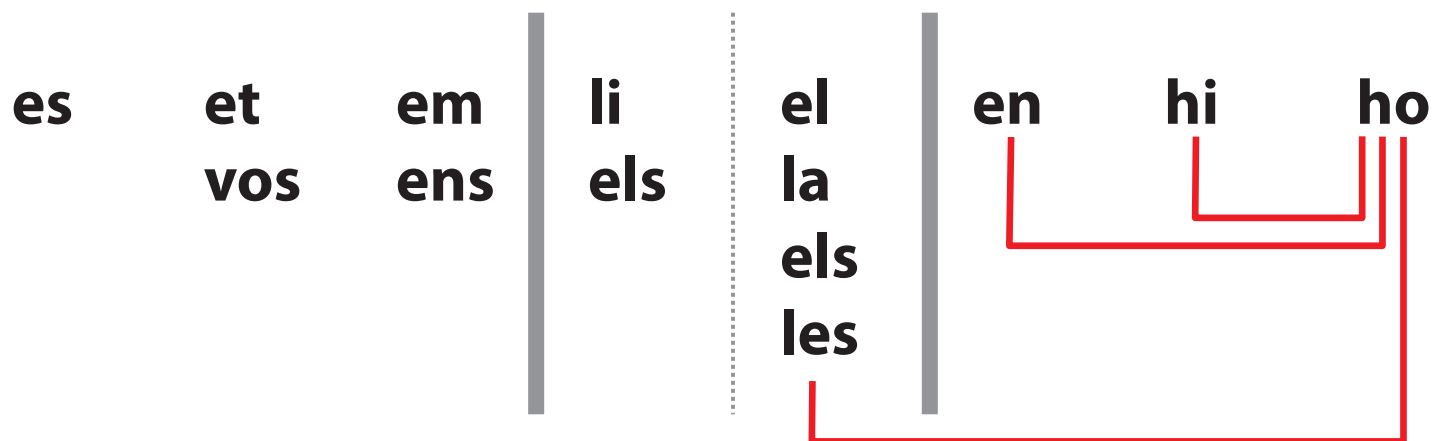
Encara que hàgem vist diversos usos marginals, recordeu: el fonament és el trio **en-el-ho** per a l'OD.

índex

- 1. Les utilitats dels pronoms febles**
- 2. L'inventari dels pronoms febles**
- 3. Les formes i les posicions dels pronoms febles**
- 4. La utilitat principal: els pronoms febles per als OD**
- 5. Els pronoms febles per a fora de l'OD**
- 6. Les combinacions de pronoms febles**

inventari ordenat

de les paraules substituïdores que solem denominar pronoms febles

Quan es combinen dos o més PF, l'orde normatiu és l'anterior.
Les línies roges assenyalen les incompatibilitats principals.

orde

Orde modern: en espill

Això, ¿no és de Peret? —Sí. **Li ho tornaré això a ell** demà.

Necessite paper. ¿**Te'n queda paper a tu?**

Orde medieval: en bloc

El gos està tan enfadat que Peret no se li pot acostar ell al gos.

Peret ha demanat conversa a Marieta i Ø se li ha confessat ell a ella.

[Ø = Peret]

entre la tradició i les novetats lògiques

Orde modern: en espill

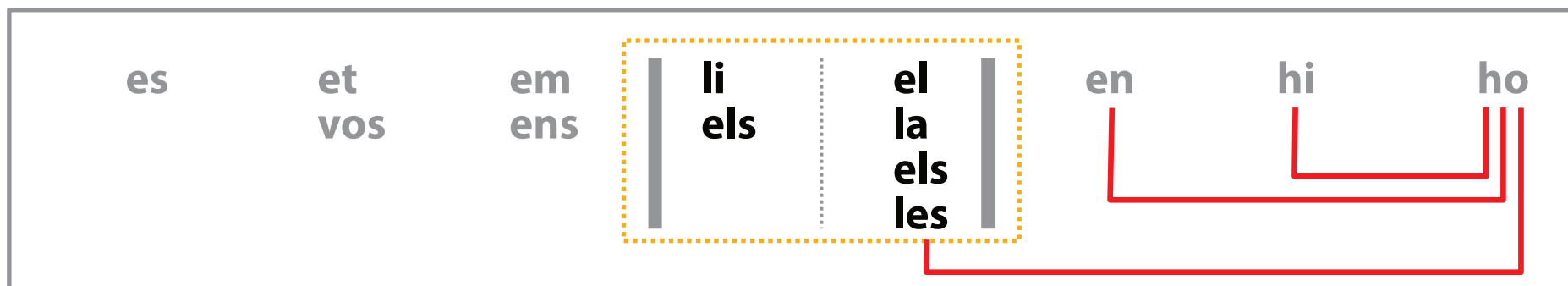
¡Quina pena! Les sabates **me s'han trencat les sabates a mi.**

Orde medieval: en bloc

¡Quina pena! Les sabates **se m'han trencat les sabates a mi.**

La normativa lingüística, representada en el quadre, frena una evolució completament lògica. Observem que, en realitat, actuen més bé els que diuen *Me s'han trencat les sabates*. Malgrat això, la normativa, a través de l'escolarització, els reprimeix. Ací tenim un dilema moral.

combinar L

Perfectament possible en valencià

Els teus amics necessitaven uns llibres i **els els** he portat **eixos llibres** a ells.

He comprat una ploma per a Marieta. **Li la** donaré demà **eixa ploma** a ella.

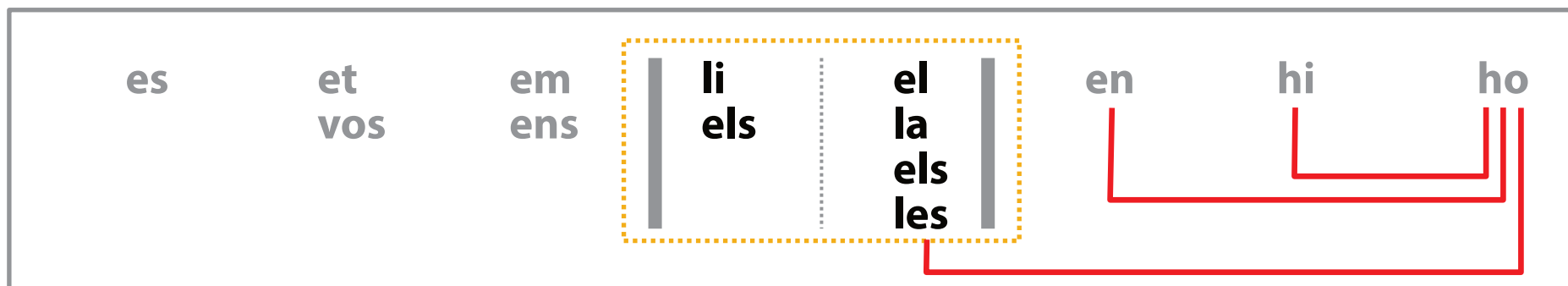
Però no en Balear ni en la Catalunya oriental

La hi donaré demà **eixa ploma** a ella.

Ni en castellà

Le la daré mañana **esa pluma** a ella.

combinar L

Perfectament possible en valencià

Els teus amics necessitaven uns llibres i **els els** he portat **eixos llibres** a **ells**.

He comprat una ploma per a Marieta. **Li la** donaré demà **eixa ploma** a **ella**.

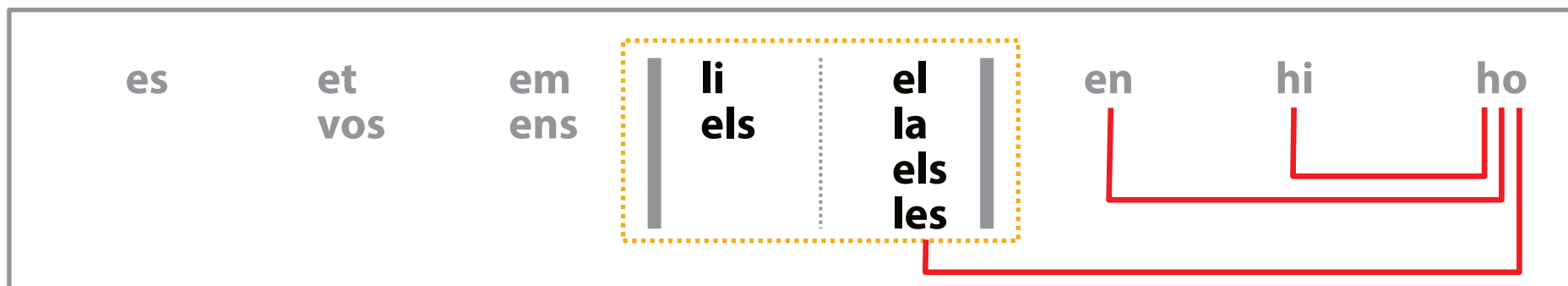
Però no en Balear ni en la Catalunya oriental

La hi donaré demà **eixa ploma** a **ella**.

Ni en castellà

La la daré mañana **esa pluma** a **ella**.

combinar L

Perfectament possible en valencià

Els teus amics necessitaven uns llibres i **els els** he portat **eixos llibres** a **ells**.

He comprat una ploma per a Marieta. **Li la** donaré demà **eixa ploma** a **ella**.

Però no en Balear ni en la Catalunya oriental

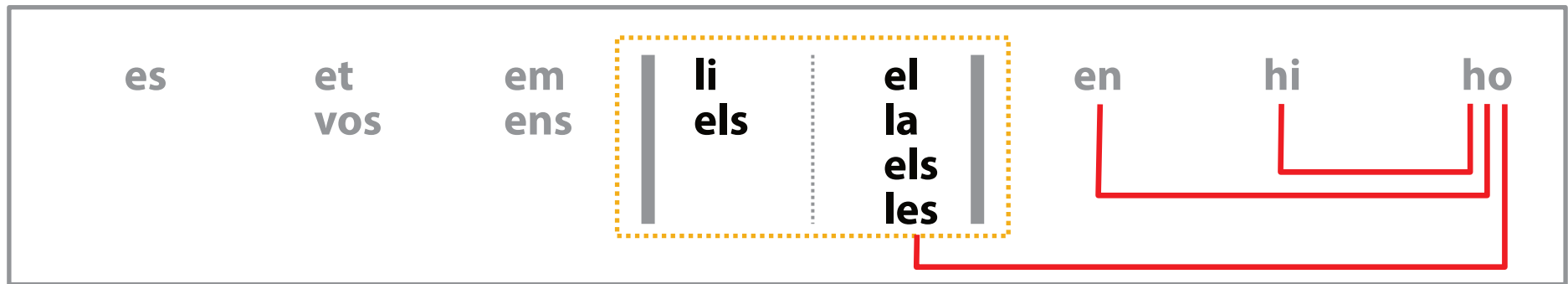
La hi donaré demà **eixa ploma** a **ella**.

Ni en castellà

Le la daré mañana **esa pluma** a **ella**.

uns errors trists

Perfectament possible en valencià

Els teus amics necessitaven uns llibres i **els els** he portat **eixos llibres** a ells.

errors: castellanismes crus

*Els teus amics necessitaven uns llibres i **se'ls** he portat **eixos llibres** a ells.

Marieta volia el meu llibre i **s'ho he regalat **eixe llibre** a ella.

incompatibilitats

Li havia dit que posara la pipa en l'armari i no **la hi** ha posada.

Li havia dit que posara això en l'armari i no **ho Ø** ha posat.

Ací tens una caixa. Però si les tovallles no estan eixutes, no **les hi** guardes.

Ací tens una caixa. Però si això teu no està eixut, no **ho Ø** guardes.

constatació sobre les formes que usem

es beu	vol beure's
se 'ls beu	vol beure-se'ls
se la beu	vol beure-se-la
s'aplica	vol aplicar-se
[sew] s'ho aplica	vol aplicar-s'ho [sew]
se l'aplica	vol aplicar-se'l/-se-la

et compres	compra't
[tew] t'ho compres	compra-t'ho [tew]
te 'n compres	compra-te'n
te la compres	compra-te-la
t'obri	obri't
te l'obri	obri-te'l/-te-la

em diu	dis-me
[mew] m'ho diu	dis-m'ho [mew]
me 'n diu	dis-me'n
me la diu	dis-me-la
m'arregla	arregla'm
me l'arregla	arregla-me'l/-me-la

vos/us els compreu	compreu-vos-els [vozels]
vos/us en compreu	compreu-vos-en [vozen]
vos/us l'estudieu	estudieu-vos-el/-vos-la

ens aprenem	aprendre'ns
ens els aprenem	aprendre'ns-els
ens estudiem	estudiem-nos

li reparem ...	reparem-li ...
li'l reparem	reparem-li'l
li l'hem reparat	
li arreglem ...	arregla-li ....

l'arreglem	arregla'l/-la
els portem	portem-los
[elzeu] els ho portem	portem-los-ho [lozo]
[elzen] els en portem	portem-los-en [lozen]

l'hi portes	porta-l'hi
la hi portes	porta-la-hi